

Crna Gora
Vlada Crne Gore

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	27.02 2026. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	19-2/26-2
VEZA:	
EPA:	909 XXVIII
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Br: 11-011/26-497/7

27. februar 2026. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

Vlada Crne Gore, na sjednici od 19. februara 2026. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O RUDARSTVU***, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Vlada predlaže Skupštini da, u skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore („Službeni list RCG“, br. 51/06 i 66/06 i „Službeni list CG“ br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12, 49/13, 32/14, 42/15, 52/17, 17/18, 47/19, 112/20, 129/20, 65/21, 48/24 i 80/24), ovaj zakon donese po hitnom postupku iz razloga koji su sadržani u Obrazloženju Predloga zakona.

Za predstavnike Vlade, koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su mr ADMIR ŠAHMANOVIĆ, ministar energetike i rudarstva i MARKO VUČINIĆ, vršilac dužnosti generalnog direktora Direktorata za geologiju i rudarstvo u Ministarstvu energetike i rudarstva.

PREDSJEDNIK
mr Milojko Spajić, s. r.

Crna Gora
Vlada Crne Gore
Generalni sekretarijat

Broj: 11-011/26-497/5

Podgorica, 26. februar 2026. godine

Na sjednici održanoj 19. februara 2026. godine, Vlada Crne Gore razmotrila je **Predlog zakona o dopuni Zakona o rudarstvu***, koji je dostavilo Ministarstvo energetike i rudarstva.

Povodom navedenog materijala, Vlada Crne Gore donijela je

ZAKLJUČKE

1. Vlada je utvrdila Predlog zakona o dopuni Zakona o rudarstvu*.
2. Vlada je zaključila da Predlog ovog zakona dostavi Skupštini Crne Gore radi donošenja po hitnom postupku iz razloga navedenih u Obrazloženju Predloga zakona.
3. Za predstavnike Vlade koja će učestvovati u radu Skupštine Crne Gore i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su **mr Admir Šahmanović**, ministar energetike i rudarstva i **Marko Vučinić**, vršilac dužnosti generalnog direktora Direktorata za geologiju i rudarstvo u Ministarstvu rudarstva, nafte i gasa.

GENERALNI SEKRETAR
Mr Dragoljub Nikolić

Dostavljeno:

- Mr Admir Šahmanović, ministar energetike i rudarstva

Tabela za klasifikaciju propisa po oblastima i podoblastima uređivanja i pregovaračkim poglavljima i potpoglavljima Evropske unije za Predlog zakona o dopuni zakona o rudarstvu*

Naziv propisa	Predlog zakona o dopuni zakona o rudarstvu*	
	oblast	podoblast
Klasifikacija propisa po oblastima i podoblastima uređivanja		
Klasifikacija po pregovaračkim poglavljima Evropske Unije	poglavlje	potpoglavlje
	19 Socijalna politika i zapošljavanje	
Ključni termini - eurovok deskriptori		

FORMULAR: PREDLOG KOMUNIKACIONIH TEZA

Naziv dokumenta	Predlog zakona o dopuni zakona o rudarstvu*
Nosioci komunikacionih aktivnosti	Ministarstvo energetike i rudarstva Direktorat za geologiju i rudarstvo
Ključne poruke	- Dopunama zakona o rudarstvu prenose se radi usaglašavanja sa propisima Evropske Unije Direktiva Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992.godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) i Direktiva Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu član 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) kojom se uređuje zaštita bezbjednosti i zdravlje zaposlenih u rudarstva. - Unaprjeđuje se pravni okvir zaštite i zdravlja zaposlenih u oblasti rudarstva uvođenjem novih obaveza za koncesionare.
Efekti	- Usklađivanje sa propisima Evropske Unije. - Unaprijeđenje odredbi koje se tiču zaštite i zdravlja na radu u oblasti rudarstva. - Pozitivan uticaj na razvoj rudarstva
Novine	Vlada Crne Gore je posvećena podršci i unaprjeđenju i zaštiti prava zaposlenih u oblasti rudarstva.
Rizici	U ovom procesu ne postoje rizici finansijske ili neke druge prirode
Ciljne grupe	Zaposleni u oblasti rudarsva
Relevantnost dokumenta za inostranu javnost	/
Period realizacije	/
Dodatne napomene	/

**IZVJEŠTAJ O OBAVLJENIM MEĐURESORSKIM KONSULTACIJAMA
POVODOM IZRADE PREDLOGA ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O RUDARSTVU***

Ministarstvo energetike i rudarstva je sprovelo više konsultacija, kako sa nadležnim državnim organima i koncesionarima.

Ministarstvo energetike je zatražilo mišljenje na Predlog zakona o dopuni zakona o rudarstvu* od strane Sekretarijata za zakonodavstvo, Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Ministarstva finansija, Ministarstva pravde, Ministarstva evropskih poslova i Generalnog sekretarijata Vlade Crne Gore.

Svi su upoznati sa predviđenim dopunama, a otvorena je i sveobuhvatna diskusija u okviru koje su postavljena brojna pitanja i iznijeti predlozi za unapređenje.

**ZAKONA
O DOPUNI ZAKONA O RUDARSTVU***

Član 1

U Zakonu o rudarstvu ("Službeni list CG", broj 65/08) poslije člana 94 dodaje se devet novih članova koji glase:

„Član 94a

Radi zaštite i zdravlja na radu, koncesionar je dužan da preduzme potrebne mjere, kojima obezbjeđuje da:

- 1) su radna mjesta sistematizovana tako da zaposleni mogu obavljati svoje radne zadatke bez ugrožavanja svoje zaštite i zaštite zdravlja na radu drugih zaposlenih na koje utiče svojim radom ili postupcima pri obavljanju posla;
- 2) se vrši nadzor nad radom prilikom obavljanja rudarskih poslova od strane odgovornog lica koncesionara;
- 3) radne zadatke sa posebnim opasnostima mogu obavljati samo zaposleni u skladu sa bezbjednosnim uputstvima;
- 4) su bezbjednosna uputstva razumljiva svim zaposlenima na koje se odnose;
- 5) su obezbijeđena sredstva za prvu pomoć;
- 6) se redovno sprovode odgovarajuće obuke radi zaštite i zdravlja na radu.

Član 94b

Koncesionar je dužan da donese i redovno ažurira Plan mjera zaštite i zdravlja na radu.

Plan iz stava 1 ovog člana sadrži podatke koji se odnose na;

- 1) utvrđene i procijenjene opasnosti kojima su zaposleni izloženi na radnim mjestima;
- 2) sprovođenje mjera za postizanje ciljeva u skladu sa ovim zakonom;
- 3) bezbjedno planiranje, korišćenje i održavanje radnog mjesta i opreme.

Plan iz stava 1 ovog člana donosi se prije početka obavljanja rudarskih poslova, a izmjene plana se obavljaju, ako se vrši promjena obima radnih obaveza u slučaju promjene, proširenja ili prenamjene radnih zadataka radnog mjesta.

Ako poslove istog radnog mjesta obavljaju zaposleni iz različitih privrednih društava, svaki poslodavac odgovoran je za zaštitu i zdravlje na radu svojih zaposlenih u skladu sa zakonom.

Koncesionar je dužan da obezbjedi koordinaciju sprovođenja mjera koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih i da u planu iz stava 1 ovog člana utvrdi mjere i postupke za njegovo sprovođenje.

U slučaju teške povrede i smrti na radu kao i opasne pojave koja bi mogla da ugrozi zaštitu i zdravlje zaposlenih poslodavac je dužan da bez odlaganja obavijesti organ državne uprave nadležan za poslove zaštite i zdravlja na radu, organ uprave nadležan za poslove policije, rudarsku inspekciju, službu zaštite u lokalnoj samoupravi, dispečerski centar za hitnu pomoć i druge nadležne organe i organizacije.

Koncesionar je dužan da ažurira plan iz stava 1 ovog člana i zabilježi sve preduzete mjere kako bi se izbjeglo ponavljanje događaja.

Način donošenja i ažuriranja plana iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 94c

Koncesionar je dužan da skladu sa procjenom rizika i specifičnostima radnog mjesta preduzima i sprovodi mjere zaštite i zdravlja na radu, radi sprječavanja, otkrivanja i suzbijanja nastanka i širenja požara i eksplozija, odnosno nastanka eksplozivnog zraka i zraka koji ugrožava zdravlje.

Mjere iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 94č

Koncesionar je dužan da obezbijedi i održava opremu i sredstva za evakuaciju i spašavanje, koje zaposlenima omogućava brzo i sigurno napuštanje radnog mjesta u slučaju opasnosti.

Vrste opreme i sredstava za evakuaciju i spašavanje koje zaposlenima omogućava brzo i sigurno napuštanje radnog mjesta propisuje Ministarstvo.

Član 94ć

Koncesionar je dužan da uspostavi sistem upozorenja od opasnosti i komunikacije u slučaju opasnosti kojima će omogućiti pomoć, evakuaciju i spašavanje zaposlenih.

Način uspostavljanja sistema upozorenja od opasnosti i komunikacije propisuje Ministarstvo.

Član 94d

Koncesionar je dužan da obezbijedi pravovremeno i potpuno informisanje zaposlenih i njihovih predstavnika za zaštitu i zdravlje na radu i sindikat o mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se preduzimaju radi obezbjeđivanja zaštite i zdravlja na radu zaposlenih.

Član 94dž

Koncesionar je dužan da uvede mjere za sprovođenje zdravstvene zaštite zaposlenih u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita, koje odgovaraju opasnostima koje su utvrđene i procijenjene u planu iz člana 94b stav 2 tačka 1 ovog zakona.

Mjerama se obezbjeđuje pravo svakom zaposlenom na zdravstveni pregled prije zasnivanja radnog odnosa i jednom godišnje.

Zdravstveni pregled se obavlja od strane ovlašćene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih.

Član 94đ

Koncesionar je dužan da obezbijedi pravovremeno informisanje, saradnju i konsultovanje sa zaposlenima, njihovim predstavnicima za zaštitu i zdravlje na radu i sindikatom o pitanjima zaštite i zdravlja na radu zaposlenih.

Član 94e

Koncesionar je dužan da obezbijedi da sva radna mjesta u djelatnosti rudarstva ispunjavaju minimalne uslove zaštite i zdravlja na radu u skladu sa ovim zakonom.

Način utvrđivanja minimalnih uslova zaštite i zdravlja na radu propisuje Ministarstvo.“.

Član 2

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

* U ovaj zakon preneseni su sljedeći propisi Evropske unije:

-Direktiva Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ);

- Direktiva Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu član 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ).

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donosenje Zakona o dopuni Zakona o rudarstvu sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da se zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi zbog kojih se predlaže donošenje Zakona o dopuni Zakona o rudarstvu predstavljaju potrebu jeste usklađivanje sa Direktivom Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) i Direktivom Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu član 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) kojima se uređuje zaštita i zdravlje na radu oblasti u rudarstva.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Član 1 - Član definiše da se u Zakonu o rudarstvu ("Službeni list CG", broj 65/08) poslije člana 94 dodaje se devet novih članova koji glase:

"Član 94a - Član definiše koje mjere treba da preduzme koncesionar radi zaštite i zdravlja na radu zaposlenih.

Član 94b - Član definiše da je koncesionar dužan da donese i redovno ažurira Plan mjera zaštite i zdravlja na radu, koje podatke sadrži Plan mjera zaštite i zdravlja na radu i kada se donosi i ažurira.

Član 94c – Član definiše da je koncesionar dužan da skladu sa procjenom rizika i specifičnostima radnog mjesta preduzima i sprovodi mjere zaštite i zdravlja na radu, radi sprječavanja, otkrivanja i suzbijanja nastanka i širenja požara i eksplozija, odnosno nastanka eksplozivnog zraka i zraka koji ugrožava zdravlje.

Član 94č – Član definiše da je koncesionar dužan da obezbijedi i održava opremu i sredstva za evakuaciju i spašavanje, koje zaposlenima omogućava brzo i sigurno napuštanje radnog mjesta u slučaju opasnosti.

Član 94ć – Član definiše da je koncesionar dužan da uspostavi sistem upozorenja od opasnosti i komunikacije u slučaju opasnosti kojima će omogućiti pomoć, evakuaciju i spašavanje zaposlenih.

Član 94d – Član definiše da je koncesionar dužan da obezbijedi pravovremeno i potpuno informisanje zaposlenih i njihovih predstavnika za zaštitu i zdravlje na radu i sindikat o

mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se preduzimaju radi obezbjeđivanja zaštite i zdravlja na radu zaposlenih.

Član 94dž – Član definiše da je koncesionar dužan da uvede mjere za sprovođenje zdravstvene zaštite zaposlenih u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita, koje odgovaraju opasnostima koje su utvrđene i procijenjene u planu. Mjerama se obezbjeđuje pravo svakom zaposlenom na zdravstveni pregled prije zasnivanja radnog odnosa i jednom godišnje, a zdravstveni pregled se obavlja od strane ovlaštene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih.

Član 94đ – Član definiše da je koncesionar dužan da obezbijedi pravovremeno informisanje, saradnju i konsultovanje sa zaposlenima, njihovim predstavnicima za zaštitu i zdravlje na radu i sindikatom o pitanjima zaštite i zdravlja na radu zaposlenih.

Član 94e – Član definiše da je koncesionar dužan da obezbijedi da sva radna mjesta u djelatnosti rudarstva ispunjavaju minimalne uslove zaštite i zdravlja na radu u skladu sa zakonom. Način utvrđivanja minimalnih uslova zaštite i zdravlja na radu propisuje Ministarstvo “

Članom 2 se definiše da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

IV. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Zakon o dopuni Zakona o rudarstva je u potpunosti usaglašen sa:

1. Direktivom Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ); i
2. Direktivom Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu član 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) kojom se uređuje zaštita bezbjednosti i zdravlje zaposlenih u rudarstva.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Ovaj zakon je potrebno donijeti po hitnom postupku radi usaglašavanja sa propisima Evropske unije zbog pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Crna Gora
Sekretarijat za zakonodavstvo

Adresa: Vuka Karadžića br. 3
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 231-535
fax: +382 20 231-592
www.gov.me/szz

Broj: 03-040/26-310/2

16. februara 2026. godine

Za: Ministarstvo energetike i rudarstva
Gospodinu mr Admiru Šahmanoviću, ministru

Veza: Broj: 04-304/26-570/3 od 16. februara 2026. godine

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o dopuni Zakona o rudarstvu*

Poštovani gospodine Šahmanoviću,

Na **PREDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O RUDARSTVU*** (dostavljen 16. februara 2026. godine), iz okvira nadležnosti ovog Sekretarijata, nemamo primjedbi.

Napominjemo, da je u odnosu na Predlog zakona potrebno pribaviti mišljenje Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, kao nadležnog organa.

V. D. SEKRETARA
Nikola Marković

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
www.gov.me/mrzs

Broj: 01-011/26-559/2

Podgorica, 18.02.2026.godine

MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA
-n/r ministru, Admiru Šahmanoviću-

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o dopuni Zakona o rudarstvu

Poštovani,

Shodno Vašem dopisu broj 04-304/26-570/6 od dana 16. februara 2026. godine, a u vezi sa zahtjevom za davanje mišljenja na Predlog zakona o dopuni Zakona o rudarstvu, ovim putem Vas obavještavamo, da nakon uvida u predmetni dokument nemamo primjedbi na sadržinu dostavljenog Predloga zakona o dopuni Zakona o rudarstvu.

S poštovanjem,

Ministarstvo
finansija

Crna Gora Ministarstvo energetike i rudarstva				
Priloga:				
Org. od.	Priloga	Priloga	Priloga	Priloga
04-304/26	727/1			

Adresa: Ul. Strika Dragojevića br.2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mef.gov.me

Br. 05-02-041/26-4704/2

Podgorica, 20.02.2026. godine

Za: MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA, Rimski trg 46

gospodinu, mr Admiru Šahmanoviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o dopuni Zakona o rudarstvu

Veza: Vaš akt broj: 04-304/26-570/1 od 16.02.2026. godine

Poštovani gospodine Šahmanoviću,

Povodom *Predloga zakona o dopuni Zakona o rudarstvu*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Obaveze koje proizilaze iz predloženog zakona imaju neznatan uticaj na povećanje troškova privrednih društava iz sektora rudarstva. Kako je navedeno u Izveštaju o analizi uticaja propisa, predmetni troškovi ne predstavljaju novinu u oblasti rudarstva u Evropskoj uniji, već se predloženim zakonom i podzakonskim aktima koji će biti donijeti na osnovu njega, vrši preciznije normiranje i raspodjela u skladu sa stvarnim koristima koje privredna društva ostvaruju u oblasti rudarstva.

Imajući u vidu da Ministarstvo energetike i rudarstva predlaže zakon radi usklađivanja sa direktivama Evropske unije kojima se uređuje zaštita i zdravlje na radu u oblasti rudarstva, smatramo da je od posebnog značaja da se obaveze privrednih društava definišu u skladu sa najboljom međunarodnom praksom. Pri tome je potrebno izbjeći uvođenje dodatnih zahtjeva i uslova koji nijesu izričito predviđeni relevantnim direktivama, a koji bi mogli predstavljati nepotrebno administrativno i finansijsko opterećenje za subjekte u ovom sektoru.

Predloženom dopunom Zakona o rudarstvu, treba da se uskladi Zakon o rudarstvu sa Direktivom Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) i Direktivom Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine, o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ).

Uvidom u Predlog zakona i Izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa utvrđeno je da za implementaciju Predloga zakona o dopuni Zakona o rudarstvu nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Države. Kako je navedeno usvajanjem propisa je predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze, samo za privredna društva iz sektora rudarstva. Nadalje, implementacijom propisa će se ostvariti prihod za budžet Crne Gore, indirektno kroz poreze i doprinose.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljeni
Predlog zakona o dopuni Zakona o rudarstvu.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Novica Vuković

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	Ministarstvo energetike i rudarstva
NAZIV PROPISA	Zakon o dopuni Zakona o rudarstvu
1. Definisanje problema • Koje probleme treba da riješi predloženi akt? • Koji su uzroci problema? • Koje su posljedice problema? • Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? • Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa („status quo” opcija)?	

Koje probleme treba da riješi predloženi akt?

Treba da uskladi Zakon o rudarstvu sa Direktivom Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) i Direktivom Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu član 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ).

Koji su uzroci problema?

Neusklađenost sa Direktivom Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) i Direktivom Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu član 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ).

Koje su posljedice problema?

Neprimjenljivost Direktive Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) i Direktive Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu član 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ).

Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?

Zaposleni u sektoru rudarstva jer se na iste ne primjenjuju odredbe Direktive Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) i Direktive Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu član 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ), te se na taj način ne mogu da ostvare svoja prava.

Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Neusklađenost sa Direktivom Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) i Direktivom Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu član 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) bi imao direktne efekte na pristupanje Crne Gore Evropskoj Uniji.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Opšti cilj izmjena i donošenja zakona:

1. Zaštita javnog interesa;
2. Zaštita i zdravlje na radu zaposlenih u rudarstvu;
3. Unaprjeđenje sektora rudarstva;
4. Postizanje održivosti rudarstva.

Specifični ciljevi:

1. Potpunija i cjelishodnija regulacija oblasti zaštite i zdravlja na radu zaposlenih u rudarstvu;
2. Uređenje načina i postupaka ostvarivanja prava zaposlenih u rudarstva na zaštitu i zdravlje na radu;
3. Usklađenost sa propisima Evropske Unije;

Povezanost sa strateškim dokumentima:

Državni plan eksploatacije mineralnih sirovina za period 2019-2028. godine je osnovni strateški dokument koji se odnosi na oblast rudarstva.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Opcije za rješavanje problema i ostvarenje ciljeva

U skladu sa članom 5 Uputstva o sačinavanju izvještaja o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa („SI list CG“, br: 09/12) razmatrane su tri opcije:

1. **Status quo (zadržavanje važećeg propisa):** ukoliko se ne bi dopuni Zakona o rudarstva isti ne bi bio usklađen sa propisima Evropske Unije.
2. **Neregulatorna opcija** rješavanja uočenih problema mogla bi se sprovesti kroz najčešće primjenjive metode dodatne edukacije zaposlenih u sektoru rudarstva, kao i kroz davanje tehničke pomoći. Ipak, na ovaj način ne mogu da se razriješe osnovni problemi koji postoje u oblasti zaštite i zdravlja na radu u rudarstvu i koji se ne mogu ispraviti bez uvođenja regulatorne opcije.
3. **Regulatorna opcija – donošenje zakonskog propisa** je ujedno i preferirana - **preporučena opcija** iz sledećih razloga:
 - Garantuje zaštitu javnog interesa u oblasti rudarstva;
 - Jasno i precizno objašnjenje odredbi koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu u rudarstvu;
 - Usklađivanje sa propisima Evropske Unije.

Obrazloženje preferirane opcije:

Po Zaključku Vlade Crne Gore planirano je usklađivanje odnosno donošenje Zakona o dopuni Zakona o rudarstva sa propisima Evropske Unije.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

1. Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu (pozitivni i negativni, direktni i indirektni uticaji):

Predloženi propis će imati **direktan pozitivan uticaj** na:

- Privredna društva čija je osnovna djelatnost rudarstvo;
- Zaposlene u sektoru rudarstva.

Mogući indirektni pozitivni uticaji:

- Privredna društva koja se bave zaštitom i zdravljem na radu u rudarstva;
- Osnježivanje zaštite i zdravlja na radu zaposlenih u sektoru rudarstva

Mogući indirektni negativni uticaji:

- Neznatno opterećenje Ministarstva dok se ne implementira Zakon u potpunosti i izrade podzakonski propisi;
- Drugi negativni uticaji se ne uočavaju.

2. Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (posebno malim i srednjim preduzećima):

- Nove obaveze će neznatno na uticati na povećanje troškova privrednim društvima iz sektora rudarstva;
- Osim uticaja na privredna društva propis nema uticaja na stvaranje ili povećanje troškova građanima.

3. Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti:

- Troškovi koji slijede iz primjene propisa privrednim društvima imaju pozitivan uticaj na regulisanje djelatnosti, odnosno u potpunosti opravdavaju troškove. Troškovi nijesu novina u oblasti rudarstva u Evropskoj Uniji, samo se predlogom propisa i pozakonskim propisima koji će biti donešeni na osnovu njega, raspoređuju u skladu sa stvarnim koristima koje privredna društva koja se bave rudarstvom u suštini imaju.

4. Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata i tržišna konkurencija:

- Boljim i sistemskim regulisanjem djelatnosti geoloških istraživanja podstiče se interesovanje za bavljenje ovom djelatnošću, te se može očekivati povećanje registracije privrednih društava u ovoj oblasti;
- Sve zajedno doprinijeće jačanju konkurencije i stvaranju jasnije slike u sektoru rudarstva

5. Procjena administrativnih opterećenja i biznis barijera:

Predlog zakona nema odrednica kojima se smanjuju administrativna opterećenja, u odnosu na predhodni tekst zakona. Doprinos ovog predloga zakona se ogleda u jasnom raspoređivanju opterećenja u odnosu na važnost djelatnosti i koristi koje imaju oni koji se njom bave.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? obrazložiti.

1. Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?

Ne.

2. Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda?

Ne.

3. Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze?

Ne.

4. Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?

Ne.

5. Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?

Ovom propisom je planirano donošenje niza podzakonskih propisa. Finansijske obaveze će proisteći samo za privredna društva iz sektora rudarstva.

6. Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?

Da, ali indirektno kroz poreze i doprinose.

7. Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda

Nema je.

8. Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda?

Ne.

9. Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?

Ministarstvo finansija još uvijek nije razmatralo nacrt propisa, jer još nije upućen na razmatranje.

10. Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa?

Povezano sa gornjom konstatacijom: ukoliko bude primjedbi na predlog propisa od strane Ministarstva finansija iste će se implementirati i uskladiti sa propisom.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti

1. Korišćenje eksterne ekspertize za izradu propisa:

Tokom izrade Zakona o dopuni Zakona o rudarstvu korišćene su eksterne analize od strane eksperata.

2. Konsultacije sa zainteresovanim stranama:

Obavljenja je konsultacija sa privrednim društvima iz sektora rudarstva.

3. Glavni rezultati konsultacija i prihvaćene/odbljene sugestije i predlozi zainteresovanih strana:

- Nije ih bilo.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

1. Potencijalne prepreke za implementaciju propisa:

Trenutno ne postoje prepreke za implementaciju propisa što se tiče ministarstva donosioca predloga zakona.

2. Mjere koje će biti preduzete tokom primjene propisa radi ispunjenja ciljeva:

- Kontinuirani nadzor nad sprovođenjem zakona od strane ministarstva;
- Uspostavljanje potpune saradnje sa privrednim društvima iz sektora rudarstva;
- Uspostavljanje saradnje sa sindikatima;
- Sprovođenje edukacija;
- Izvještavanje Vlade Crne Gore.

3. Glavni indikatori za mjerenje ispunjenja ciljeva (SMART):

R br	Cilj	SMART indikator	Izvor podataka	Ciljana vrijednost
1.	Donošenje Plana mjera zaštite i zdravlja na radu*	53	Broj donijetih Planova mjera zaštite i zdravlja na radu	
2.	Broj ažuriranih Planova mjera zaštite i zdravlja na radu			
3.	Usklađenost sa propisima Evropske Unije	100%		

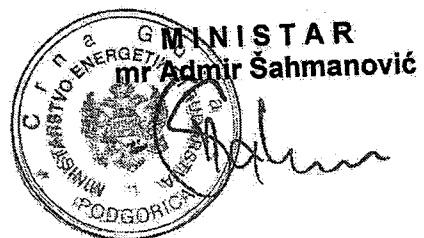
4. Odgovorna institucija za monitoring i evaluaciju primjene propisa:

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, kao i nad sprovođenjem podzakonskih propisa donešenih na osnovu njega vrši Ministarstvo energetike i rudarstva.

Ministarstvo će u cilju monitoringa i evaluacije u kontinutetu sprovoditi sledeće:

- pratiti donošenje Planova mjera zaštite i zdravlja na radu;
- pratiti ažuriranje Planova mjera zaštite i zdravlja na radu.

Podgorica, 16. februar 2026. godine

Crna Gora
Vlada Crne Gore
Generalni sekretarijat

Crna Gora Ministarstvo energetike i rudarstva				
19.02.2026				
Primljeno:				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Predn. broj	Prilog	Vrijednost
04-304/26-		636/1		

Adresa: Karađorđeva bb
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 814
fax: +382 20 224 138
www.gsv.gov.me

Broj: 02-304/26-244/1

18. februar 2026.

MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA
Gospodin Admir Šahmanović, ministar

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o dopuni Zakona o rudarstvu

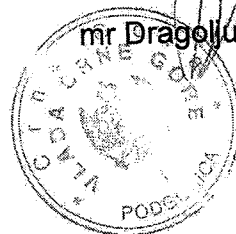
Uvaženi gospodine Šahmanoviću,

Dopisom Ministarstva energetike i rudarstva, broj 04-304/26-570/4 od 16. 2. 2026, dostavljen je *Predlog zakona o dopuni Zakona o rudarstvu*, sa popunjenim SPSP obrascem. Uvidom u predmetni dokument, konstatujemo da s aspekta nadležnosti Generalnog sekretarijata Vlade, **nemamo primjedbi na Predlog zakona.**

S poštovanjem,

GENERALNI SEKRETAR

mr Dragoljub Nikolić

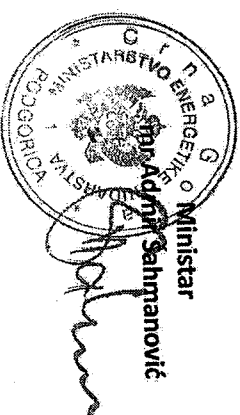

Preliminarna kontrola s aspekta sprečavanja proliferacije strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike	
Naziv propisa	Zakon o dopuni Zakona o rudarstvu
Naziv organa	Ministarstvo energetike i rudarstva
Sektor/odsjek	Direktorat za geologiju i rudarstvo
Faza donošenja propisa	Mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo, sada je u fazi pribavljanja Mišljenja od strane državnih organa.
1. Da li su u postupku izrade propisa obavljene konsultacije sa Generalnim sekretarijatom Vlade s aspekta s aspekta primjene člana 5 stav 7 Uredbe o generalnom sekretarijatu Vlade? Objasni	Ne. Jer nije bilo potrebe.
2. Da li je propisom predviđeno donošenje strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike? ¹ Objasni	Ne.
3. Da li su propisom predviđeni struktura i sadržaj strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike? Objasni	Ne.

¹ Definicija strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike je data u Uredbi načinu i postupku izrade, usklađivanja i praćenja sprovođenja strateških dokumenata, službeni list CG, br. 54/2018 od 31.7.2018. godine

4. <i>Da li su propisom utvrđeni prioriteti i/ili ciljevi strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike? Objasni</i>	Ne.
5. <i>Da li su strateška dokumenta kojima se utvrđuju javne politike, čije se donošenje planira propisom, izričit zahtjev proistekao iz međunarodnih konvencija koje je Crna Gora ratifikovala? Objasni</i>	Ne.
6. <i>Da li su strateška dokumenta kojima se utvrđuju javne politike, čije se donošenje planira propisom, izričita obaveza koja proizilazi iz Ustava Crne Gore? Objasni</i>	Ne.
7. <i>Da li se propisom mijenjaju nadležnosti državnih organa u procesu donošenja strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike? Objasni</i>	Ne.
8. <i>Da li se propisom mijenjaju procedure donošenja strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike? Objasni</i>	Ne.
9. <i>Da li se propisom mijenja ili utvrđuje hijerarhija (odnos usklađivanja) strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike? Objasni</i>	Ne.
10. <i>Ostala relevantna pitanja.</i>	Nema.

16.02.2026.godine u Podgorici.

Crna Gora

Ministarstvo evropskih poslova

Adresa: Bulevar Ivana Crnojevića 167
81 000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 20 481 301
www.gov.me/mep

Crna Gora
Ministarstvo energetike i rudarstva

Priloga	20.02.2026
Org.	
04-304/26-570/8	

Br: 04/4-907/26-617/2

19. februar 2026.

Za: MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA
ministru Admiru Šahmanoviću

Veza: Dopis br: 04-304/26-570/5

Predmet: Mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o dopuni Zakona o rudarstvu s pravnom tekovinom EU

Poštovani,

Dopisom broj 04-304/26-570/5 od 17. februara 2026. godine tražili ste mišljenje o usklađenosti **Predloga zakona o dopuni Zakona o rudarstvu s pravnom tekovinom Evropske unije.**

Nakon upoznavanja sa sadržinom predloga propisa, a u skladu sa nadležnostima definisanim članom 40 stav 1 alineja 2 Poslovnika Vlade Crne Gore („Sl. list CG“, br. 03/12, 31/15, 48/17, 62/18, 121/23, 58/24 i 43/25) Ministarstvo evropskih poslova je saglasno sa navodima u obrascu usklađenosti predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije.

S poštovanjem,

Maida Gorčević

MINISTARKA EVROPSKIH POSLOVA

Prilog:

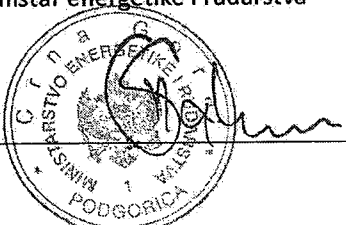
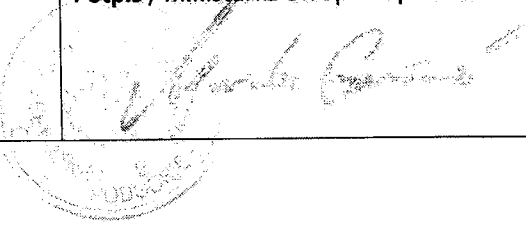
- Izjava i tabela usklađenosti Predloga zakona o dopuni Zakona o rudarstvu s pravnom tekovinom EU

Dostavljeno:

- Ministarstvu energetike i rudarstva;
- a/a

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM
TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj Izjave		MEIR-IU/PZ/26/05
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o dopuni Zakona o rudarstvu	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on Amendments to the Mining Law	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis:		
Organ državne uprave	Ministarstvo energetike i rudarstva	
- Sektor/odsjek	Direktorat za geologiju i rudarstvo	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Marko Vučinić Mail: marko.vucinic@meir.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Marko Vučinić Mail: marko.vucinic@meir.gov.me	
b) Pravno lice sa javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa:		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/ssprovode propis:		
- Organ državne uprave:	Ministarstvo energetike i rudarstva	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
Socijalna politika i zapošljavanje		
b) Step en ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
☒	ispunjava u potpunosti	
☐	djelimično ispunjava	
☐	ne ispunjava	
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrt/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2026-2027	
- Poglavlje, potpoglavlje		
- Rok za donošenje propisa		
- Napomena	Donošenje Zakona o dopuni Zakona o rudarstvu nije predviđeno Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		
Ne postoji odredba primarnih izvora prava EU sa kojom bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.		
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije		
31992L0091		
Direktiva Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ);		
Djelimično usklađeno/Partly harmonized		
31992L0104		
Direktiva Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu član 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ).		
Djelimično usklađeno/Partly harmonized		

c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije	
Ne postoji izvor prava EU ove vrste s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.	
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	
/	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu	
/	
8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa	
Direktiva Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ);	Council Directive 92/91/EEC of 3 November 1992 concerning the minimum requirements for improving the safety and health protection of workers in the mineral- extracting industries through drilling (eleventh individual Directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC).
Direktiva Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu član 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ).	Council Directive 92/104/EEC of 3 December 1992 on the minimum requirements for improving the safety and health protection of workers in surface and underground mineral-extracting industries (twelfth individual Directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC).
9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
/	
10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o dopuni Zakona o rudarstvu preveden je na engleski jezik.	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti:	
U izradi Predloga zakona o dopuni Zakona o rudarstvu nije bilo učešća konsultanata.	
Potpis / ministar energetike i rudarstva	Potpis / ministarka evropskih poslova
	

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa EU (ukoliko postoje)
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLADENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacrt/predloga propisa		1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrt/predloga propisa na Vladi			
MEIR-TU/PZ/26/05		MEIR-IB/PZ/26/05			
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka		Direktiva Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) - 31992L0091			
3. Naziv nacrt/predloga propisa Crne Gore		Direktiva Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) - 31992L0104			
Na crnogorskom jeziku		Na engleskom jeziku			
Predlog zakona o dopuni Zakona o rudarstvu		Proposal for the Law on Amendments to the Mining Law			
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije					
a)		b)	c)	d)	e)
Određba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)		Određba i tekst odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti
Direktiva Savjeta 92/91/EEZ					
Član 1 Predmet					
1. Ovom Direktivom, koja je jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ, propisuju se minimalni zahtjevi zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenja minerala bušenjem, utvrđenima u članku 2. točki (a).		Nema odgovarajuće odredbe			
2. Odredbe Direktive 89/391/EEZ u potpunosti su primjenjive na područje iz stavka 1., ne dovodeći u pitanje strože i/ili posebne odredbe iz ove Direktive.		Neprenosivo			
Član 2. Definicije					
Za potrebe ove Direktive:		nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 5 stav 1 tačka 1 Zakona o rudarstvu (Sl. list CG, br. 65/08)	

(a) <i>Industrije vađenja minerala bušenjem znači sve industrije koje obavljaju:</i> — vađenje, u strogom smislu riječi, minerala bušenjem bušotina, i/ili — iskopavanje s ciljem takvog vađenja, i/ili — pripremu ekstrahiranih materijala za prodaju, isključujući djelatnosti obrade ekstrahiranih materijala; (b) <i>radno mjesto znači čitavo područje na kojem se nalaze mjesta rada za neposredne i pomoćne djelatnosti i objekti u industrijama vađenja minerala bušenjem, uključujući prostore za smještaj, kada je on osiguran, do kojih radnici imaju pristup prilikom obavljanja rada.</i>	Član 3. Opšte obaveze 1. U svrhu očuvanja sigurnosti i zdravlja radnika, poslodavac poduzima potrebne mjere, kojima osigurava da: (a) su radna mjesta tako osmišljena, napravljena, opremljena, stavljena u pogon, korištena i održavana, da radnici mogu obavljati posao koji im je dodijeljen bez ugrožavanja svoje sigurnosti i/ili zdravlja i sigurnosti i/ili zdravlja drugih radnika; (b) se korištenje radnih mjesta, kada su na njima prisutni radnici, odvija pod nadzorom odgovorne osobe; (c) je rad, koji uključuje posebne opasnosti, povjeren isključivo nadležnom osoblju i da se izvodi u skladu s danim uputama; (d) su sve sigurnosne upute razumljive svim radnicima na koje se odnose; (e) su osigurana odgovarajuća sredstva prve pomoći; (f) se redovno provode odgovarajuće vježbe sigurnosti na radu. 2. Poslodavac vodi računa o sastavljanju i urednom vođenju dokumenta o sigurnosti i zaštiti zdravlja, dalje u tekstu „dokument o sigurnosti i zaštiti zdravlja“, koji obuhvaća odgovarajuće zahtjeve navedene u člancima 6., 9. i 10. Direktive 89/391/EEZ. U dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja posebno mora biti vidljivo da: — su utvrđene i procijenjene opasnosti kojima su radnici izloženi na radnim mjestima,	„Član 94a Radi zaštite i zdravlja na radu, koncesionar je dužan da preduzme potrebne mjere, kojima obezbjeđuje da: 1) su radna mjesta sistematizovana da zaposleni mogu obavljati svoje radne zadatke bez ugrožavanja svoje i zaštite i zdravlja na radu drugih zaposlenih na koje utiče svojim radom ili postupcima pri obavljanju posla; 2) se vrši nadzor nad radom prilikom obavljanja rudarskih poslova od strane odgovornog lica koncesionara; 3) radne zadatke sa posebnim opasnostima mogu obavljati samo zaposleni u skladu sa bezbjednosnim uputstvima; 4) su bezbjednosna uputstva razumljiva svim zaposlenima na koje se odnose; Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se propisati način donošenja i ažuriranja plana iz stava 1 ovog člana	II kvartal 2026
--	---	---	--	------------------------

— se provode odgovarajuće mjere za postizanje ciljeva ove Direktive, — je planiranje, korištenje i održavanje radnog mjesta i opreme sigurno. Dokument o sigurnosti i zaštiti zdravlja mora biti sastavljen prije početka rada i odgovarajuće izmijenjen, ako je radno mjesto pretrpjelo veće promjene, proširenja ili prenamjene. 3. Kada su na istom radnom mjestu prisutni radnici iz različitih poduzeća, svaki je poslodavac odgovoran za sva pitanja u njegovoj nadležnosti. Poslodavac koji je u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom zadužen za radno mjesto, koordinira provedbu svih mjera koje se odnose na sigurnost i zdravlje radnika i u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja navodi svrhu te koordinacije te mjere i postupke za njezino provođenje. Koordinacija ne utječe na odgovornost pojedinih poslodavaca, u skladu s Direktivom 89/391/EEZ. 4. O svakoj ozbiljnoj i/ili smrtonosnoj nesreći na radu, kao i o situacijama ozbiljne opasnosti, poslodavac u najkraćem roku obavještava nadležna tijela. Poslodavac, prema potrebi, mora dopuniti dokument o sigurnosti i zaštiti zdravlja i zabilježiti poduzete mjere, kako bi se izbjeglo ponavljanje takvih događaja.	5) su obezbijedena sredstva za prvu pomoć; 6) se redovno sprovode odgovarajuće obuke radi zaštite i zdravlja na radu. Član 94b Koncesionar je dužan da donese i redovno ažurira Plan mjera zaštite i zdravlja na radu. Plan iz stava 1 ovog člana sadrži podatke koji se odnose na; 1) utvrđene i procijenjene opasnosti kojima su zaposleni izloženi na radnim mjestima; 2) sprovedenje mjera za postizanje ciljeva u skladu sa zakonom; 3) bezbjedno planiranje, korišćenje i održavanje radnog mjesta i opreme. Plan iz stava ovog člana 1 donosi se prije početka obavljanja rudarskih poslova, a izmjene plana se obavljaju, ako se viši promjena obima radnih obaveza u slučaju promjene, proširenja ili prenamjene radnih zadataka radnog mjesta. Ako poslove istog radnog mjesta obavljaju zaposleni iz različitih privrednih društava, svaki poslodavac odgovoran je za zaštitu i zdravlje na radu svojih zaposlenih u skladu sa zakonom. Poslodavac iz stava 3 ovog člana je dužan da obezbijedi	
--	---	--

	koordinaciju sprovođenja mjera koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih i da u planu iz stava 1 ovog člana utvrdi mjere i postupke za njegovo sprovođenje. U slučaju teške i smrtne povrede na radu kao i opasne pojave koja bi mogla da ugrozi zaštitu i zdravlje zaposlenih poslodavac je dužan da bez odlaganja obavijesti organ državne uprave nadležan za poslove zaštite i zdravlja na radu, organ uprave nadležan za poslove policije, rudarsku inspekciju, službu zaštite u lokalnoj samoupravi, dispečerski centar za hitnu pomoć i druge nadležne organe i organizacije. Koncesinar je dužan da ažurira plan iz stava 1 ovog člana i zabilježi sve preduzete mjere kako bi se izbjeglo ponavljanje događaja. Način donošenja i ažuriranja plana iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo		
Član 4. Zaštita od požara, eksplozija i zraka koji ugrožava zdravlje Postodavac poduzima sigurnosne i druge mjere, u skladu s prirodom radnog postupka: — s ciljem sprečavanja, otkrivanja i suzbijanja nastanka i širenja požara i eksplozija, - i — s ciljem sprečavanja nastanka eksplozivnog zraka i/ili zraka koji ugrožava zdravlje.	Član 94c Koncesionar je dužan da skladu sa procjenom rizika i specifičnostima radnog mjesta preduzima i sprovodi mjere zaštite i zdravlja na radu, radi sprečavanja, otkrivanja i suzbijanja nastanka i širenja požara i eksplozija, odnosno nastanka eksplozivnog	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se propisati Mjere iz stava 1 ovog člana II kvartal 2026

	zraka i zraka koji ugrožava zdravlje. Mjere iz stava 1. ovog člana propisuje Ministarstvo.				II kvartal 2026
Član 5. Izlaz u nuždi i oprema za spašavanje Poslodavac osigurava i održava odgovarajuća sredstva za mogućnost bijega i spašavanja, kojima se radnicima omogućuje brzo i sigurno napuštanje radnih mjesta u slučaju opasnosti.	Član 94c Koncesionar je dužan da obezbijedi i održava opremu i sredstva za evakuaciju i spašavanje, koje zaposlenima omogućava brzo i sigurno napuštanje radnog mjesta u slučaju opasnosti. Vrste opreme i sredstava za evakuaciju i spašavanje koje zaposlenima omogućava brzo i sigurno napuštanje radnog mjesta propisuje Ministarstvo.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se propisati vrste opreme i sredstava za evakuaciju i spašavanje koje zaposlenima omogućava brzo i sigurno napuštanje radnog mjesta		II kvartal 2026
Član 6. Komunikacijski, alarmni i sustavi upozorenja Poslodavac poduzima mjere potrebne za uspostavljanje sustava upozorenja i drugih sustava komunikacije, koji omogućavaju trenutačnu pomoć, bijeg i spašavanje, ako se za tim ukaže potreba.	Član 94c Koncesionar je dužan da uspostavi sistem upozorenja od opasnosti i komunikacije u slučaju opasnosti kojima će omogućiti pomoć, evakuaciju i spašavanje zaposlenih. Način uspostavljanja sistema upozorenja od opasnosti i komunikacije propisuje Ministarstvo.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se propisati način uspostavljanja sistema upozorenja od opasnosti i komunikacije		II kvartal 2026
Član 7. Obavješćivanje radnika 1. Ne dovodeći u pitanje članak 10. Direktive 89/391/EEZ, radnici i/ili njihovi predstavnici moraju biti obaviješteni o svim mjerama koje se	Član 94d Koncesionar je dužan da obezbijedi pravovremeno i potpuno informisanje zaposlenih	Potpuno usklađeno			

poduzimaju u vezi sa sigurnošću i zdravljem na radnim mjestima, a posebno o onim mjerama koje se odnose na primjenu članka 3. do 6. 2. Obavijesti moraju biti razumljive radnicima kojima su upućene.	I njihovih predstavnika sindikata o mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se preduzimaju radi obezbjeđivanja zaštite i zdravlja na radu zaposlenih.			
Član 8. Zdravstveni nadzor 1. Potrebno je uvesti mjere za osiguranje zdravstvenog nadzora, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom, koje odgovaraju opasnostima za sigurnost i zdravlje kojima su radnici na radu izloženi. 2. Mjerama iz stavka 1. svakom se radniku mora osigurati pravo na zdravstveni nadzor ili pregled prije nego što mu se dodijele dužnosti koje se odnose na djelatnosti iz članka 2. te kasnije, u pravilnim vremenskim razmacima. 3. Zdravstveni nadzor može se obavljati u okviru nacionalnog zdravstvenog sustava.	Član 94dž Koncesionar je dužan uveste mjere za sprovođenje zdravstvene zaštite zaposlenih u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita, koje odgovaraju opasnostima koje su utvrđene i procijenjene u planu iz člana 94b stav 2 tačka 1 ovog zakona. Mjerama se obezbjeđuje pravo svakom zaposlenom na zdravstveni pregled prije zasnivanja radnog odnosa i jednom godišnje. Zdravstveni pregled se obavlja od strane ovlašćene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih.	Potpuno usklađeno		
Član 9. Savjetovanje s radnicima i sudjelovanje radnika Savjetovanje s radnicima i sudjelovanje radnika i/ili njihovih predstavnika o pitanjima obuhvaćenim ovom Direktivom odvija se u skladu s člankom 11. Direktive 89/391/EEZ.	Član 94đ Koncesionar je dužan da obezbijedi pravovremeno informisanje i konsultovanje sa zaposlenima, uključujući predstavnike sindikata o pitanjima zaštite i zdravlja na radu zaposlenih.	Potpuno usklađeno		
Član 10. Minimalni zahtjevi zaštite sigurnosti i zdravlja	Član 94e Koncesionar je dužan da obezbijedi da sva radna mjesta u	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će	II kvartal 2026

1. Radna mjesta koja se po prvi put koriste nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive, kako je naveden u članku 12. stavku 1., moraju ispunjavati minimalne sigurnosne i zdravstvene zahtjeve koji su utvrđeni u Prilogu. 2. Radna mjesta koja su se koristila i prije datuma stupanja na snagu ove Direktive, kako je naveden u članku 12. stavku 1., moraju ispunjavati minimalne sigurnosne i zdravstvene zahtjeve utvrđene u Prilogu, što je moguće prije, a najkasnije do isteka pet godina nakon tog datuma. 3. Prilikom izmjena, proširenja i/ili preinake radnih mjesta nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive, kako je naveden u članku 12. stavku 1., poslodavac poduzima potrebne mjere kako bi utvrdio da su te izmjene, proširenja i/ili preinake u skladu s odgovarajućim minimalnim zahtjevima utvrđenim u Prilogu.	djelatnosti rudarstva ispunjavaju minimalne uslove zaštite i zdravlja na radu u skladu sa zakonom. Način utvrđivanja minimalnih uslova zaštite i zdravlja na radu propisuje Ministarstvo "	se propisati način utvrđivanja minimalnih uslova zaštite i zdravlja	
Član 11. Prilagodbe priloga Isključivo tehničke prilagodbe priloga, u skladu s: — usvajanjem direktiva u području tehničkog usklađivanja i normizacije u pogledu industrija vađenja minerala bušenjem, i/ili — tehničkim napretkom, izmjenama u međunarodnim propisima ili specifikacijama te novim spoznajama, koje se odnose na industrije vađenja minerala bušenjem, donose se u skladu s postupkom utvrđenim u članku 17. Direktive 89/391/EEZ.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo	
Član 12. Završne odredbe 1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije 24 mjeseca nakon njezinog usvajanja. One o tome odmah obavješćuju Komisiju. 2. Kad države članice donose odredbe iz stavka 1., te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Postupak za takvu uputu donose države članice.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo	

3. Države članice Komisiji dostavljaju tekstove odredaba nacionalnog prava, koje donesu ili koje je doneseno u području na koje se odnosi ova Direktiva. HR 05/Sv. 3 Službeni list Europske unije 93 4. Države članice podnose Komisiji svakih pet godina izvješće o praktičnoj provedbi ove Direktive, navodeći stajališta poslodavaca i radnika. Komisija o tome obavješćuje Europski parlament, Vijeće, Gospodarski i socijalni odbor, Komisiju za sigurnost i zdravlje na radu u rudarstvu i drugim ekstraktivnim industrijama te Savjetodavni odbor za sigurnost, higijenu i zaštitu zdravlja na radu.				
Član 13. Ova je Direktiva upućena državama članicama. Sastavljeno u Bruxellesu 3. studenoga 1992.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		
Direktiva Savjeta 92/104/EEZ				
Član 1. Predmet 1. Ovom Direktivom, koja je dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ, propisuju se minimalni zahtjevi zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih ili podzemnih kopova, utvrđenima u članku 2. točki (a). 2. Odredbe Direktive 89/391/EEZ u potpunosti se primjenjuju na područje iz stavka 1., ne dovodeći u pitanje strože i/ili posebne odredbe iz ove Direktive.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive: (a) <i>industrije vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova</i> su sve industrije koje više: — površinsko ili podzemno vađenje, u užem smislu riječi, minerala, i/ili — traženje minerala s ciljem takvog vađenja, i/ili	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 5 stav 1 tačka 1 Zakona o rudarstvu (Sl. list CG, br. 65/08)	

— pripremu izvađenih tvari za prodaju, pri čemu su isključene djelatnosti obrade izvađenih tvari, osim industrije vađenja minerala bušenjem, kako je određeno u članku 2. točki (a) Direktive 92/91/EEZ; (b) <i>radno mjesto</i> je čitavo područje na kojem se nalaze mjesta rada za neposredne i pomoćne djelatnosti i objekti industrija vađenja minerala iz površinskih ili podzemnih kopova, uključujući odlagališta za istovar te ostala odlagališta i prostore za smještaj, kada postoje, do kojih radnici imaju pristup prilikom obavljanja rada.	Član 3. Opšte obaveze 1. U svrhu očuvanja sigurnosti i zdravlja radnika, poslodavac poduzima potrebne mjere kojima osigurava da: (a) su radna mjesta tako osmišljena, napravljena, opremljena, stavljena u pogon, korištena i održavana, da radnici mogu obavljati posao koji im je dodijeljen bez ugrožavanja svoje sigurnosti i/ili zdravlja i sigurnosti i/ili zdravlja drugih radnika; (b) se korištenje radnih mjesta, kada su na njima prisutni radnici, odvija pod nadzorom odgovorne osobe; (c) je rad, koji uključuje posebne opasnosti, povjeren isključivo stručnom osoblju te da se izvršava u skladu s danim uputama; (d) su sve sigurnosne upute razumljive svim radnicima na koje se odnose; (e) su osigurana odgovarajuća sredstva prve pomoći; (f) se redovno provode odgovarajuće vježbe sigurnosti na radu. 2. Poslodavac vodi računa o sastavljanju i urednom vođenju dokumenta o sigurnosti i zaštiti zdravlja, dalje u tekstu „dokument o sigurnosti i zaštiti zdravlja“, koji obuhvaća odgovarajuće zahtjeve, navedene u člancima 6., 9. i 10. Direktive 89/391/EEZ. U dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja posebno mora biti vidljivo da: — su utvrđene i procijenjene opasnosti kojima su radnici izloženi na radnom mjestu,	„Član 94a Radi zaštite i zdravlja na radu, koncesionar je dužan da poduzme potrebne mjere, kojima obezbjeđuje da: 1) su radna mjesta sistematizovana da zaposleni mogu obavljati svoje radne zadatke bez ugrožavanja svoje i zaštite i zdravlja na radu drugih zaposlenih na koje utiče svojim radom ili postupcima pri obavljanju posla; 2) se vrši nadzor nad radom prilikom obavljanja rudarskih poslova od strane odgovornog lica koncesionara; 3) radne zadatke sa posebnim opasnostima mogu obavljati samo zaposleni u skladu sa bezbjednosnim uputstvima; 4) su bezbjednosna uputstva razumljiva svim zaposlenima na koje se odnose; 5) su obezbjeđena sredstva za prvu pomoć;	Potpuna usklađenost će se postići ažuriranjem Plana iz stava 1 ovog člana	II kvartal 2026
--	--	---	--	----------------------------

— se provode odgovarajuće mjere za postizanje ciljeva ove Direktive, — je planiranje, korištenje i održavanje radnog mjesta i opreme sigurno. Dokument o sigurnosti i zaštiti zdravlja mora biti sastavljen prije početka rada i odgovarajuće izmijenjen, ako je radno mjesto pretrpjelo veće promjene, proširenja ili prenamjene. 3. Kada su na istom radnom mjestu prisutni radnici iz različitih poduzeća, svaki je poslodavac odgovoran za sva pitanja u njegovoj nadležnosti. Poslodavac koji je u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom zadužen za radno mjesto, koordinira provedbu mjera koje se odnose na sigurnost i zdravlje radnika i u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja navodi svrhu te koordinacije kao i mjere i postupke za njezino provođenje. Koordinacija ne utječe na odgovornost pojedinih poslodavaca, u skladu s Direktivom 89/391/EEZ. 4. O svakoj ozbiljnijoj i/ili smrtonosnoj nesreći na radu, kao i o situacijama ozbiljne opasnosti, poslodavac u najkraćem roku obavještava nadležna tijela.	6) se redovno sprovode odgovarajuće obuke radi zaštite i zdravlja na radu. Član 94b Koncesionar je dužan da donese i redovno ažurira Plan mjera zaštite i zdravlja na radu. Plan iz stava 1 ovog člana sadrži podatke koji se odnose na; 1) utvrđene i procijenjene opasnosti kojima su zaposleni izloženi na radnim mjestima; 2) sprovedenje mjera za postizanje ciljeva u skladu sa zakonom; 3) bezbjedno planiranje, korišćenje i održavanje radnog mjesta i opreme. Plan iz stava ovog člana 1 donosi se prije početka obavljanja rudarskih poslova, a izmjene plana se obavljaju, ako se vrši promjena obima radnih obaveza u slučaju promjene, proširenja ili prenamjene radnih zadataka radnog mjesta. Ako poslove istog radnog mjesta obavljaju zaposleni iz različitih privrednih društava, svaki poslodavac odgovoran je za zaštitu i zdravlje na radu svojih zaposlenih u skladu sa zakonom. Poslodavac iz stava 3 ovog člana je dužan da obezbijedi koordinaciju sprovođenja mjera koje se odnose na zaštitu i	
--	---	--

				II kvartal 2026
				Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se propisati Mjere iz stava 1 ovog člana
				Djelimično usklađeno
zdravlje na radu zaposlenih i da u planu iz stava 1 ovog člana utvrdi mjere i postupke za njegovo sprovođenje. U slučaju teške i smrtne povrede na radu kao i opasne pojave koja bi mogla da ugrozi zaštitu i zdravlje zaposlenih poslodavac je dužan da bez odlaganja obavijesti organ državne uprave nadležan za poslove zaštite i zdravlja na radu, organ uprave nadležan za poslove policije, rudarsku inspekciju, službu zaštite u lokalnoj samoupravi, dispečerski centar za hitnu pomoć i druge nadležne organe i organizacije. Koncesinar je dužan da ažurira plan iz stava 1 ovog člana i zabilježi sve preduzete mjere kako bi se izbjeglo ponavljanje događaja. Način donošenja i ažuriranja plana iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo				Član 94c Koncesionar je dužan da skladu sa procjenom rizika i specifičnostima radnog mjesta preduzima i sprovodi mjere zaštite i zdravlja na radu, radi sprječavanja, otkrivanja i suzbijanja nastanka i širenja požara i eksplozija, odnosno nastanka eksplozivnog zraka i zraka koji ugrožava zdravlje.
				Član 4. Zaštita od požara, eksplozija i zraka koji ugrožava zdravlje Poslodavac poduzima sigurnosne i druge mjere, u skladu s prirodom radnog postupka: — s ciljem sprečavanja, otkrivanja i suzbijanja nastanka i širenja požara i eksplozija, i — s ciljem sprečavanja nastanka eksplozivnog i/ili zraka koji ugrožava zdravlje.

Član 5. Izlazi u nuždi i oprema za spašavanje Poslodavac osigurava i održava odgovarajuća sredstva za mogućnost bijega i spašavanja, kojima se radnicima omogućuje brzo i sigurno napuštanje radnih mjesta u slučaju opasnosti.	Mjere iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo. Član 94č Koncesionar je dužan da obezbijedi i održava opremu i sredstva za evakuaciju i spašavanje, koje zaposlenima omogućava brzo i sigurno napuštanje radnog mjesta u slučaju opasnosti. propisuje Ministarstvo.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se propisati vrste opreme i sredstava za evakuaciju i spašavanje koje zaposlenima omogućava brzo i sigurno napuštanje radnog mjesta	II kvartal 2026
Član 6. Komunikacijski, alarmni i sustavi upozorenja Poslodavac poduzima mjere potrebne za uspostavljanje sustava upozorenja i drugih sustava komunikacije, koji omogućuju trenutnu pomoć, bijeg i spašavanje, ako se za tim ukaže potreba.	Član 94č Koncesionar je dužan da uspostavi sistem upozorenja od opasnosti i komunikacije u slučaju opasnosti kojima će omogućiti pomoć, evakuaciju i spašavanje zaposlenih. Način uspostavljanja sistema upozorenja od opasnosti i komunikacije propisuje Ministarstvo.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će se propisati način uspostavljanja sistema upozorenja od opasnosti i komunikacije	II kvartal 2026
Član 7. Obavješćivanje radnika 1. Ne dovodeći u pitanje članak 10. Direktive 89/391/EEZ, radnici i/ili njihovi predstavnici moraju biti obaviješteni o svim mjerama koje se	Član 94d Koncesionar je dužan da obezbijedi pravovremeno i potpuno informisanje zaposlenih i njihovih predstavnika sindikata o	Potpuno usklađeno		

poduzimaju u vezi sa sigurnošću i zdravljem na radnim mjestima, a posebno o onim mjerama, koje se odnose na primjenu članka 3. do 6. 2. Obavijesti moraju biti razumljive radnicima kojima su upućene.	mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se preduzimaju radi obezbjeđivanja zaštite i zdravlja na radu zaposlenih.			
Član 8. Zdravstveni nadzor 1. Potrebno je uvesti mjere za osiguranje zdravstvenog nadzora, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom, koje odgovaraju opasnostima za sigurnost i zdravlje kojima su radnici na radu izloženi. 2. Mjerama iz stavka 1. svakom se radniku mora osigurati pravo na zdravstveni nadzor ili pregled prije nego što mu se dodjele dužnosti koje se odnose na djelatnosti iz članka 2. te kasnije, u pravilnim vremenskim razmacima. 3. Zdravstveni nadzor može se obavljati u okviru nacionalnog zdravstvenog sustava.	Član 94dž Koncesionar je dužan uveste mjere za sprovođenje zdravstvene zaštite zaposlenih u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita, koje odgovaraju opasnostima koje su utvrđene i procijenjene u planu iz člana 94b stav 2. tačka 1 ovog zakona. Mjerama se obezbjeđuje pravo svakom zaposlenom na zdravstveni pregled prije zasnivanja radnog odnosa i jednom godišnje. Zdravstveni pregled se obavlja od strane ovlaštene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih.	Potpuno usklađeno		
Član 9. Savjetovanje s radnicima i sudjelovanje radnika Savjetovanje s radnicima i sudjelovanje radnika i/ili njihovih predstavnika o pitanjima obuhvaćenim ovom Direktivom odvija se u skladu s člankom 11. Direktive 89/391/EEZ.	Član 94d Koncesionar je dužan da obezbijedi pravovremeno informisanje i konsultovanje sa zaposlenima, uključujući o predstavnikima sindikata o pitanjima zaštite i zdravlja na radu zaposlenih.	Potpuno usklađeno		
Član 10. Minimalni zahtjevi zaštite sigurnosti i zdravlja	Član 94e Koncesionar je dužan da obezbijedi da sva radna mjesta u	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta kojim će	II kvartal 2026

1. Radna mjesta koja se po prvi put koriste nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive, kako je naveden u članku 13. stavku 1., moraju ispunjavati minimalne zahtjeve zaštite sigurnosti i zdravlja, koji su utvrđeni u Prilogu.	djelatnosti rudarstva ispunjavaju minimalne uslove zaštite i zdravlja na radu u skladu sa zakonom.	se propisati način utvrđivanja minimalnih uslova zaštite i zdravlja na radu	
2. Radna mjesta, koja su se koristila već i prije dana stupanja na snagu ove Direktive, kako je navedeno u članku 13. stavku 1., moraju ispunjavati minimalne sigurnosne i zdravstvene zahtjeve utvrđene u Prilogu, što je moguće prije, a najkasnije do isteka devet godina nakon tog datuma. 3. Prilikom izmjena, proširenja i/ili preinake radnih mjesta, nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive, kako je naveden u članku 13. stavku 1., poslodavac poduzima potrebne mjere kako bi utvrdio da su te izmjene, proširenja i/ili preinake u skladu s odgovarajućim minimalnim zahtjevima utvrđenim u Prilogu.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo.	
Član 11. Prilagodbe Priloga Isključivo tehničke prilagodbe Priloga, u skladu s: — usvajanjem direktiva u području tehničkog usklađivanja i normizacije za djelatnosti industrije vađenja minerala iz površinskih ili podzemnih kopova, i/ili — tehničkim napretkom, izmjenama u međunarodnim propisima ili specifikacijama te novim spoznajama koje se odnose na industrije vađenja minerala iz površinskih ili podzemnih kopova, donose se u skladu s postupkom utvrđenim u članku 17. Direktive 89/391/EEZ.	Nema odgovarajuće odredbe	neprimjenljivo	
Član 12. Vađenje minerala bagerom Države članice ne moraju primjenjivati ovu Direktivu na vađenje minerala bagerom, pod uvjetom da osiguraju zaštitu radnika koji rade na takvim poslovima, sukladno općim načelima zaštite sigurnosti i zdravlja radnika utvrđenim ovom Direktivom, uzimajući u obzir posebne opasnosti do kojih dolazi u postupku vađenja minerala bagerom.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo.	
Član 13. Završne odredbe	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo.	

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije 24 mjeseca nakon njezinog usvajanja. One o tome odmah obavješćuju Komisiju. 2. Kad države članice donose odredbe iz stavka 1., te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice. 3. Države članice Komisiji dostavljaju tekstove odredaba nacionalnog prava, koje donesu ili koje je doneseno u području na koje se odnosi ova Direktiva. 4. Države članice podnose Komisiji svakih pet godina izvješće o praktičnoj provedbi ove Direktive, navodeći stajališta poslodavaca i radnika. Komisija o tome obavješćuje Europski parlament, Vijeće, Gospodarski i socijalni odbor, Komisiju za sigurnost i zdravlje na radu u rudarstvu i drugim ekstraktivnim industrijama te Savjetodavni odbor za sigurnost, higijenu i zaštitu zdravlja na radu. Član 14. Ova je Direktiva upućena državama članicama.	
	Nema odgovarajuće odredbe
	Neprimjenljivo.

Crna Gora
Ministarstvo pravde

Adresa: Vuka Karadžića 3,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 407 501
fax: +382 20 407 515
www.gov.me/mpa

Broj: 01-040/26-1475/3

17. februar 2026. godine

MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA
G-din mr Admir Šahmanović, ministar

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o dopuni Zakona o rudarstvu

Veza: Vaš akt broj: 04-304/26-570/2 od 16. februara 2026. godine

Uvaženi,

Ministarstvo pravde razmotrilo je tekst Predloga zakona o dopuni Zakona o rudarstvu, koji je dostavljen aktom broj: 04-304/26-570/2 od 16. februara 2026. godine, zaprimljen u ovom ministarstvu 16. februara 2026. godine.

S tim u vezi, obavještavamo Vas da u okviru nadležnosti ovog ministarstva, koje se odnose na uređenje postupka pred sudovima, kao i u pogledu odredaba Predloga zakona koje regulišu pitanje sankcija i prekršajnog postupka nemamo primjedbi na tekst Predloga zakona o dopuni Zakona o rudarstvu.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Bojan Božović

Dostavljeno:

- naslovu
- u spise predmeta
- a/a

Crna Gora
Ministarstvo energetike i rudarstva

Primljeno: 20.02.2026				
Org. op.	Upr. org.	Podpisao	Dr.	Upr. op.
04-304/26		570/2		

Preliminarna kontrola na rizike od korupcije

Naziv propisa	Zakon o dopuni Zakona o rudarstvu
Naziv organa	Ministarstvo energetike i rudarstva
Sektor/odsjek	Direktorat za geologiju i rudarstvo
Faza donošenja propisa	Dobio Mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo i sada je u fazi pribavljanja Mišljenje od strane državnih organa, a u skladu sa Mišljenjem Sekretarijata za zakonodavstvo.
1. Navedi oblast koja se uređuje propisom.	Zaštita bezbjednosti i zdravlja u Rudarstvu
2. Da li su jasno definisani subjekti zaduženi za sprovođenje propisa? Objasni.	Da. Ministarstvo energetike i rudarstva.
3. Da li postoje očigledne pravne praznine, nedostaci ili odredbe u propisu koje dozvoljavaju dvosmisleno tumačenje? Objasni.	Ne postoje ni pravne praznine, ni nedostaci niti odredbe koje dozvoljavaju dvosmisleno tumačenje.

4. <i>Da li je propis, sa predviđenim regulatornim pretpostavkama, kreiran u cilju ostvarivanja profita ili drugih benefita za račun određenog/in subjekta/ata? Objasni.</i>	Ne.
5. <i>Da li će javni funkcioner koji je na čelu organa koji je predlagač propisa imati privatni interes od efekata primjene propisa (etičke povrede)? Objasni.</i>	Ne.
6. <i>Da li su u propisu predviđeni adekvatni mehanizmi za njegovo sprovođenje ili je predviđeno da će ovo pitanje biti regulisano podzakonskim aktima? Objasni.</i>	Predviđeni su mehanizmi za njegovo sprovođenje, ali će se isti detaljno urediti podzakonskim aktima.
7. <i>Da li su u propisu definisane vrste odgovornosti subjekata zaduženih za sprovođenje odredaba propisa? Objasni.</i>	U cilju efikasnijeg sprovođenja propisa propisana je jasna procedura za sprovođenje.
8. <i>Da li su kontrolni mehanizmi definisani propisom? Objasni.</i>	Da. Kontrolni mehanizam se ostvaruje kroz inspekcijski nadzor koji sprovodi rudarska inspekcija.
9. <i>Da li su predviđene sankcije za slučajeve povrede zakonskih normi? Objasni.</i>	Nijesu. Direktivom Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vođenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) i Direktivom Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje

	sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu član 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) koje se ovim Zakonom o dopuni Zakona o rudarstvu prenose nijesu predviđene sankcije.
10. Da li je u zakonu propisana jasna procedura za izricanje sankcija, tj. da li je uspostavljen mehanizam praćenja primjene, izricanja sankcija i vrste sankcija? Objasni.	Ne. Jer direktivom Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) i Direktivom Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu član 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) koje se ovim Zakonom o dopuni Zakona o rudarstvu prenose nijesu predviđene sankcije.
11. Da li je propisano da je subjekt koji odlučuje o davanju prava, uvođenju ograničenja i izricanju sankcija, odvojen od subjekta koji kontroliše (nadzire) zakonitost i sprovođenje ovih odluka, tj. da li je uspostavljena adekvatna „dvostrепенost“ kao mehanizam provjere i kontrole donesenih odluka? Objasni.	Ne. Jer direktivom Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) i Direktivom Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu član 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) koje se ovim Zakonom o dopuni Zakona o rudarstvu prenose nije predviđena dvostrепенost kao mehanizam provjere i kontrole jer se ne donose odluke.
12. Da li je propis bio predmet lobiranja? Objasni.	Ne.
13. Da li se propis odnosi na izmjenu izbornih mehanizama ili finansiranje političkih partija? Objasni.	Ne.

14. Da li se propisom bitnije mijenja struktura javne uprave? Objasni.	Ne.
15. Da li je transparentnost obezbijeđena objavljivanjem poziva za javnu raspravu? Objasni.	Ne. Jer se ovim Zakonom o dopuni Zakona o rudarstvu samo prenose Direktiva Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jednaka pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) i Direktivom Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu član 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) odnosno usklađuje se nacionalno zakonodavstvo sa propisima Evropske Unije. Članom 52 stav 2 tačka 2 Zakona o državnoj upravi je propisano da javna rasprava nije obavezna u vanrednim, hitnim ili nepredvidljivim okolnostima. Shodno prioritetima Vlade Crne Gore, process pristupanja Evropskoj Uniji je utvrđen kao hitan te shodno tome nije sprovedena javna rasprava. Napominjemo da je Zakonom o dopuni Zakona o rudarstva isti dopunjen samo u dijelu prenosa Direktivi.
16. Da li propis predviđa transparentan proces donošenja odluka? Objasni.	Da. Transparentnost se ogleda u jasno propisanim procedurama.
17. Da li propis definiše listu opravdanih slučajeva u kojima se određene odredbe ne primenjuju? Objasni.	Ne.
18. Da li se u propisu definišu rokovi za administrativne postupke? Objasni.	Ne. Jer direktivom Savjeta 92/91/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jednaka pojedinačna direktiva u smislu člana 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) i Direktivom Savjeta 92/104/EEZ od 3. novembra 1992. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih

	<i>kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu član 16 stav 1 Direktive 89/391/EEZ) koje se ovim Zakonom o dopuni Zakona o rudarstvu prenose njesu predvideni rokovi.</i>
19. Da li propis uspostavlja mehanizam kontrole rizika od pojave sukoba interesa na nivou državne uprave, odnosno da li su propisom uspostavljeni mehanizmi odgovornosti koji su odvratajući za pojavu sukoba interesa i eventualni razvoj korupcije? Objasni.	Ne, jer ne može doći do pojave sukoba interesa na nivou državne uprave.
20. Ostala relevantna pitanja.	Nemamo.

Datum i mjesto
16.02.2026.godine u
Podgorici

 MINISTAR
 Miroslav Šahmanović

31992L0091

28.11.1992.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 348/9

DIREKTIVA VIJEĆA 92/91/EEZ**od 3. studenoga 1992.****o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenjem minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)**

VIJEĆE EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice, a posebno njegov članak 118.a,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾ izrađen nakon savjetovanja s Komisijom za sigurnost i zdravlje u rudarskoj i drugim ekstraktivnim industrijama,

u suradnji s Europskim parlamentom ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽³⁾,

budući da članak 118.a Ugovora o EEZ-u predviđa da Vijeće pomoću direktiva usvaja minimalne uvjete za poticanje poboljšanja, posebno u radnom okruženju, radi osiguranja više razine zaštite sigurnosti i zdravlja radnika;

budući da se sukladno tom članku tim direktivama mora izbjeći uvođenje administrativnih, financijskih i pravnih ograničenja koja bi sprečavala osnivanje i razvoj malih i srednjih poduzeća;

budući da je poboljšanje sigurnosti radnika te higijene i zdravlja pri radu cilj koji ne smije biti podređen isključivo ekonomskim razlozima;

budući da se Direktiva Vijeća 89/654/EEZ od 30. studenoga 1989. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima na gradilištima (prva pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ ⁽⁴⁾) ne primjenjuje na ekstraktivne industrije;

budući da je usklađenost s minimalnim zahtjevima, kojima se osigurava veća razina sigurnosti i zdravlja pri radu u industrijama vađenja minerala bušenjem, ključna za osiguranje sigurnosti i zdravlja radnika;

budući da su industrije vađenja minerala bušenjem djelatnosti kod kojih je vjerojatna izloženost radnika posebno visokom stupnju rizika;

budući da je ova Direktiva pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o

uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu ⁽⁵⁾; budući da se odredbe te Direktive stoga u potpunosti primjenjuju na industrije vađenja minerala bušenjem, ne dovodeći u pitanje strože i/ili posebne odredbe iz ove Direktive;

budući da ova Direktiva predstavlja praktični doprinos stvaranju socijalne dimenzije unutarnjeg tržišta,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

ODJELJAK I.

OPĆE ODREDBE**Članak 1.****Predmet**

1. Ovom Direktivom, koja je jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ, propisuju se minimalni zahtjevi zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenja minerala bušenjem, utvrđenima u članku 2. točki (a).

2. Odredbe Direktive 89/391/EEZ u potpunosti su primjenjive na područje iz stavka 1., ne dovodeći u pitanje strože i/ili posebne odredbe iz ove Direktive.

Članak 2.**Definicije**

Za potrebe ove Direktive:

(a) *industrije vađenja minerala bušenjem* znači sve industrije koje obavljaju:

— vađenje, u strogom smislu riječi, minerala bušenjem bušotina, i/ili

⁽¹⁾ SL C 32, 7.2.1991., str. 7.

⁽²⁾ SL C 280, 28.10.1991., str. 79.; i
SL C 241, 21.9.1992., str. 88.

⁽³⁾ SL C 191, 22.7.1991., str. 34.

⁽⁴⁾ SL L 393, 30.12.1989., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 183, 29.6.1989., str. 1.

— iskopavanje s ciljem takvog vađenja,

i/ili

— pripremu ekstrahiranih materijala za prodaju, isključujući djelatnosti obrade ekstrahiranih materijala;

- (b) *radno mjesto* znači čitavo područje na kojem se nalaze mjesta rada za neposredne i pomoćne djelatnosti i objekti u industrijama vađenja minerala bušenjem, uključujući prostore za smještaj, kada je on osiguran, do kojih radnici imaju pristup prilikom obavljanja rada.

ODJELJAK II.

OBVEZE POSLODAVACA

Članak 3.

Opće obveze

1. U svrhu očuvanja sigurnosti i zdravlja radnika, poslodavac poduzima potrebne mjere, kojima osigurava da:

- (a) su radna mjesta tako osmišljena, napravljena, opremljena, stavljena u pogon, korištena i održavana, da radnici mogu obavljati posao koji im je dodijeljen bez ugrožavanja svoje sigurnosti i/ili zdravlja i sigurnosti i/ili zdravlja drugih radnika;
- (b) se korištenje radnih mjesta, kada su na njima prisutni radnici, odvija pod nadzorom odgovorne osobe;
- (c) je rad, koji uključuje posebne opasnosti, povjeren isključivo nadležnom osoblju i da se izvodi u skladu s danim uputama;
- (d) su sve sigurnosne upute razumljive svim radnicima na koje se odnose;
- (e) su osigurana odgovarajuća sredstva prve pomoći;
- (f) se redovno provode odgovarajuće vježbe sigurnosti na radu.

2. Poslodavac vodi računa o sastavljanju i urednom vođenju dokumenta o sigurnosti i zaštiti zdravlja, dalje u tekstu „dokument o sigurnosti i zaštiti zdravlja”, koji obuhvaća odgovarajuće zahtjeve navedene u člancima 6., 9. i 10. Direktive 89/391/EEZ.

U dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja posebno mora biti vidljivo da:

- su utvrđene i procijenjene opasnosti kojima su radnici izloženi na radnim mjestima,
- se provode odgovarajuće mjere za postizanje ciljeva ove Direktive,

— je planiranje, korištenje i održavanje radnog mjesta i opreme sigurno.

Dokument o sigurnosti i zaštiti zdravlja mora biti sastavljen prije početka rada i odgovarajuće izmijenjen, ako je radno mjesto pretrpjelo veće promjene, proširenja ili prenamjene.

3. Kada su na istom radnom mjestu prisutni radnici iz različitih poduzeća, svaki je poslodavac odgovoran za sva pitanja u njegovoj nadležnosti.

Poslodavac koji je u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom zadužen za radno mjesto, koordinira provedbu svih mjera koje se odnose na sigurnost i zdravlje radnika i u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja navodi svrhu te koordinacije te mjere i postupke za njezino provođenje.

Koordinacija ne utječe na odgovornost pojedinih poslodavaca, u skladu s Direktivom 89/391/EEZ.

4. O svakoj ozbiljnijoj i/ili smrtonosnoj nesreći na radu, kao i o situacijama ozbiljne opasnosti, poslodavac u najkraćem roku obavještava nadležna tijela.

Poslodavac, prema potrebi, mora dopuniti dokument o sigurnosti i zaštiti zdravlja i zabilježiti poduzete mjere, kako bi se izbjeglo ponavljanje takvih događaja.

Članak 4.

Zaštita od požara, eksplozija i zraka koji ugrožava zdravlje

Poslodavac poduzima sigurnosne i druge mjere, u skladu s prirodom radnog postupka:

- s ciljem sprečavanja, otkrivanja i suzbijanja nastanka i širenja požara i eksplozija,
- i
- s ciljem sprečavanja nastanka eksplozivnog zraka i/ili zraka koji ugrožava zdravlje.

Članak 5.

Izlaz u nuždi i oprema za spašavanje

Poslodavac osigurava i održava odgovarajuća sredstva za mogućnost bijega i spašavanja, kojima se radnicima omogućuje brzo i sigurno napuštanje radnih mjesta u slučaju opasnosti.

Članak 6.

Komunikacijski, alarmni i sustavi upozorenja

Poslodavac poduzima mjere potrebne za uspostavljanje sustava upozorenja i drugih sustava komunikacije, koji omogućavaju

trenutačnu pomoć, bijeg i spašavanje, ako se za tim ukaže potreba.

Članak 7.

Obavješćivanje radnika

1. Ne dovodeći u pitanje članak 10. Direktive 89/391/EEZ, radnici i/ili njihovi predstavnici moraju biti obaviješteni o svim mjerama koje se poduzimaju u vezi sa sigurnošću i zdravljem na radnim mjestima, a posebno o onim mjerama koje se odnose na primjenu članka 3. do 6.

2. Obavijesti moraju biti razumljive radnicima kojima su upućene.

Članak 8.

Zdravstveni nadzor

1. Potrebno je uvesti mjere za osiguranje zdravstvenog nadzora, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom, koje odgovaraju opasnostima za sigurnost i zdravlje kojima su radnici na radu izloženi.

2. Mjerama iz stavka 1. svakom se radniku mora osigurati pravo na zdravstveni nadzor ili pregled prije nego što mu se dodijele dužnosti koje se odnose na djelatnosti iz članka 2. te kasnije, u pravilnim vremenskim razmacima.

3. Zdravstveni nadzor može se obavljati u okviru nacionalnog zdravstvenog sustava.

Članak 9.

Savjetovanje s radnicima i sudjelovanje radnika

Savjetovanje s radnicima i sudjelovanje radnika i/ili njihovih predstavnika o pitanjima obuhvaćenim ovom Direktivom odvija se u skladu s člankom 11. Direktive 89/391/EEZ.

Članak 10.

Minimalni zahtjevi zaštite sigurnosti i zdravlja

1. Radna mjesta koja se po prvi put koriste nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive, kako je naveden u članku 12. stavku 1., moraju ispunjavati minimalne sigurnosne i zdravstvene zahtjeve koji su utvrđeni u Prilogu.

2. Radna mjesta koja su se koristila i prije datuma stupanja na snagu ove Direktive, kako je naveden u članku 12. stavku 1.,

moraju ispunjavati minimalne sigurnosne i zdravstvene zahtjeve utvrđene u Prilogu, što je moguće prije, a najkasnije do isteka pet godina nakon tog datuma.

3. Prilikom izmjena, proširenja i/ili preinake radnih mjesta nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive, kako je naveden u članku 12. stavku 1., poslodavac poduzima potrebne mjere kako bi utvrdio da su te izmjene, proširenja i/ili preinake u skladu s odgovarajućim minimalnim zahtjevima utvrđenim u Prilogu.

ODJELJAK III.

OSTALE ODREDBE

Članak 11.

Prilagodbe priloga

Isključivo tehničke prilagodbe priloga, u skladu s:

— usvajanjem direktiva u području tehničkog usklađivanja i normizacije u pogledu industrija vađenja minerala bušenjem,

i/ili

— tehničkim napretkom, izmjenama u međunarodnim propisima ili specifikacijama te novim spoznajama, koje se odnose na industrije vađenja minerala bušenjem,

donose se u skladu s postupkom utvrđenim u članku 17. Direktive 89/391/EEZ.

Članak 12.

Završne odredbe

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije 24 mjeseca nakon njezinog usvajanja. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

2. Kad države članice donose odredbe iz stavka 1., te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Postupak za takvu uputu donose države članice.

3. Države članice Komisiji dostavljaju tekstove odredaba nacionalnog prava, koje donesu ili koje je doneseno u području na koje se odnosi ova Direktiva.

4. Države članice podnose Komisiji svakih pet godina izvješće o praktičnoj provedbi ove Direktive, navodeći stajališta poslodavaca i radnika.

Članak 13.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 3. studenoga 1992.

Komisija o tome obavješćuje Europski parlament, Vijeće, Gospodarski i socijalni odbor, Komisiju za sigurnost i zdravlje na radu u rudarstvu i drugim ekstraktivnim industrijama te Savjetodavni odbor za sigurnost, higijenu i zaštitu zdravlja na radu.

Za Vijeće

Predsjednik

DENTON OF WAKEFIELD

PRILOG

MINIMALNI SIGURNOSNI I ZDRAVSTVENI ZAHTJEVI IZ ČLANKA 10. DIREKTIVE

Uvodna napomena

Obveze utvrđene ovim Prilogom primjenjuju se kad god to zahtijevaju obilježja radnog mjesta, djelatnosti, okolnosti ili posebne opasnosti.

DIO A

Zajednički minimalni zahtjevi koji se primjenjuju na područja na kopnu i moru

1. Stabilnost i čvrstoća

Radna mjesta moraju biti osmišljena, izgrađena, sastavljena, korištena, nadzirana i održavana tako da odolijevaju očekivanom utjecaju okoliša.

Njihova struktura i čvrstoća moraju odgovarati prirodi njihove uporabe.

2. Organizacija i nadzor

2.1. Organizacija radnog mjesta

2.1.1. Radna mjesta moraju biti tako organizirana da pružaju odgovarajuću zaštitu od opasnosti. Moraju se čistiti, a bilo kakve opasne tvari ili naslage moraju biti odstranjene ili nadzirane kako ne bi ugrožavale zdravlje i sigurnost radnika.

2.1.2. Mjesta rada je potrebno planirati i napraviti sukladno ergonomskim načelima, uzimajući u obzir potrebu praćenja postupaka koji se izvode na mjestima rada, od strane radnika.

2.1.3. Područja na kojima postoji posebna opasnost moraju biti označena i imati postavljene znakove upozorenja.

2.2. Odgovorna osoba

Odgovorna osoba koja, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom, posjeduje znanja i sposobnosti za obavljanje ove dužnosti te koju je odredio poslodavac, mora stalno biti odgovorna za svako radno mjesto na kojem su prisutni radnici.

Poslodavac može osobno preuzeti odgovornost za radno mjesto, kako je utvrđeno u prvom stavku, ako posjeduje potrebna znanja i sposobnosti, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom.

2.3. Nadzor

Kako bi se osigurala zaštita sigurnosti i zdravlja radnika za vrijeme obavljanja svih radova, potrebno je osigurati nadzor koji provode osobe koje je u tu svrhu odredio poslodavac ili koje je poslodavac ovlastio da djeluju u njegovo ime i za njegov račun, a te osobe posjeduju znanja i sposobnosti potrebne za takvu dužnost, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom.

Poslodavac može osobno preuzeti nadzor iz prvog podstavka, ako posjeduje za to potrebna znanja i sposobnosti, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom.

2.4. Stručno osposobljeni radnici

Na svakom radnom mjestu na kojem su prisutni radnici, mora postojati dovoljan broj radnika koji imaju potrebna stručna znanja, iskustvo i sposobnosti za obavljanje zadataka koji su im povjereni.

2.5. Obavješćivanje, upute i osposobljavanje

Radnici moraju dobiti potrebne obavijesti i upute te ih se mora uključiti u osposobljavanje i ponovno osposobljavanje, čime se osigurava njihovo zdravlje i sigurnost.

Poslodavac mora osigurati da radnici dobiju razumljive upute, kako ne bi ugrozili vlastitu sigurnost i zdravlje ili sigurnost i zdravlje drugih radnika.

2.6. Pisane upute

Za svako radno mjesto potrebno je sastaviti pisane upute u kojima su navedena pravila kojih se treba pridržavati radi osiguranja sigurnosti i zdravlja radnika te sigurne uporabe opreme.

Upute moraju sadržavati informacije o korištenju opreme za slučajeve opasnosti i o mjerama koje se moraju poduzeti u slučaju opasnosti na radnom mjestu ili u blizini radnog mjesta.

2.7. Sigurnosne radne metode

Sigurnosne radne metode moraju se primjenjivati na svakom radnom mjestu ili prilikom svake djelatnosti.

2.8. Radne dozvole

Kada to zahtijeva dokument o sigurnosti i zaštiti zdravlja, potrebno je uvesti sustav radnih dozvola i za obavljanje opasnih djelatnosti i uobičajenih djelatnosti, koje zbog uzajamnog djelovanja s drugim djelatnostima mogu uzrokovati ozbiljne opasnosti.

Radne dozvole izdaje odgovorna osoba prije početka rada te je u njima potrebno odrediti uvjete koje treba ispuniti i mjere opreza koje je potrebno poduzimati prije, za vrijeme i nakon rada.

2.9. Redovito preispitivanje sigurnosnih i zdravstvenih mjera

Poslodavac mora osigurati da se poduzete mjere za zaštitu sigurnosti i zdravlja radnika, uključujući sustav upravljanja sigurnosnim i zdravstvenim mjerama, redovito preispituju kako bi se osigurala usklađenost s ovom Direktivom.

3. Mehanička i električna oprema i pogon

3.1. Općenito

Odobir, postavljanje, stavljanje u pogon, korištenje i održavanje mehaničke i električne opreme mora se odvijati vodeći računa o sigurnosti i zdravlju radnika, pri čemu se uzimaju u obzir ostale odredbe ove Direktive te direktiva 89/392/EEZ ⁽¹⁾ i 89/655/EEZ ⁽²⁾.

Ako je smještena na području na kojem postoji opasnost od požara ili eksplozije zbog zapaljenja plina, pare ili hlapivih tekućina, oprema mora biti prikladna za uporabu u takvom području.

Oprema prema potrebi mora sadržavati primjerene zaštitne uređaje te sigurnosne sustave.

3.2. Posebne odredbe

Mehanička oprema i pogon moraju biti odgovarajuće čvrstoće i bez očitih nedostataka te moraju odgovarati svrsi za koju su namijenjeni.

Električna oprema i pogon moraju biti dostatne veličine i snage te moraju odgovarati svrsi za koju su namijenjeni.

4. Održavanje

4.1. Opće održavanje

Potrebno je utvrditi primjereni program za sustavni pregled, održavanje i, prema potrebi, testiranje mehaničke i električne opreme i objekata.

Sveukupno održavanje, pregled i testiranje bilo kojeg dijela pogona i opreme mora provoditi stručna osoba.

Potrebno je voditi i na primjereni način čuvati evidenciju pregleda i testiranja.

4.2. Održavanje sigurnosne opreme

Odgovarajuću sigurnosnu opremu potrebno je stalno održavati spremnom za korištenje i u dobrom radnom stanju.

Održavanje se mora provoditi vodeći računa o radnim postupcima.

5. Kontrola bušotine

Mora se osigurati odgovarajuća oprema za kontrolu bušotine tijekom operacija bušenja, radi zaštite od erupcije.

Prilikom puštanja u rad takve opreme moraju se poštovati radni uvjeti i postojeći uvjeti bušotine.

6. Zaštita od štetnog zraka i od opasnosti od eksplozije

6.1. Moraju se poduzeti mjere za procjenu prisutnosti štetnog zraka i/ili potencijalno eksplozivnih tvari u zraku te za mjerenje koncentracije takvih tvari.

⁽¹⁾ SL L 183, 29.6.1989., str. 9. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 91/368/EEZ (SL L 198, 22.7.1991., str. 16.).

⁽²⁾ SL L 393, 30.12.1989., str. 18.

Kada se to zahtijeva u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja, moraju se osigurati kontrolne naprave za automatsko i neprekidno mjerenje koncentracije plinova na određenim mjestima, alarmi i naprave za automatsko isključivanje struje iz električnih instalacija i motora s unutarnjim izgaranjem.

Kada je osigurano automatsko mjerenje, izmjerene vrijednosti moraju se bilježiti i čuvati na način predviđen u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja.

6.2. Zaštita od štetnog zraka

- 6.2.1. Na mjestima na kojima se mogu lako nakupljati ili se nakupljaju štetne tvari, moraju se poduzeti odgovarajuće mjere kako bi se osiguralo njihovo sakupljanje na izvoru i uklanjanje.

Sustav mora biti u stanju raspršiti takav štetan zrak, tako da radnici nisu izloženi riziku.

- 6.2.2. Ne dovodeći u pitanje Direktivu 89/656/EEZ ⁽¹⁾, na mjestima na kojima radnici mogu biti izloženi zraku štetnom za zdravlje mora biti na raspolaganju odgovarajuća i dostatna oprema za disanje i oživljavanje.

U takvim slučajevima na radnom mjestu mora biti prisutan dovoljan broj radnika osposobljenih za korištenje takve opreme.

Oprema se mora primjereno čuvati i održavati.

- 6.2.3. Ako je u zraku prisutan ili se može pojaviti vodik-sulfid ili drugi otrovni plinovi, na raspolaganju nadležnim tijelima mora biti plan zaštite u kojem se podrobno navodi raspoloživa zaštitna oprema i poduzete preventivne mjere.

6.3. Smanjenje rizika od eksplozije

- 6.3.1. Potrebno je poduzeti sve potrebne mjere za sprečavanje nastanka i nakupljanja eksplozivnog zraka.

- 6.3.2. U područjima u kojima postoji opasnost od eksplozija, potrebno je poduzeti sve potrebne mjere za sprečavanje zapaljivanja eksplozivnog zraka.

- 6.3.3. Potrebno je pripremiti plan za sprečavanje eksplozija, u kojem su detaljno opisani oprema i potrebne mjere.

7. Evakuacijski putovi i izlazi u nuždi

- 7.1. Evakuacijski putovi i izlazi u nuždi moraju biti slobodni i moraju najkraćim putem voditi do otvorenog prostora ili do sigurnog područja, sigurnog mjesta okupljanja ili sigurnog mjesta evakuacije.

- 7.2. U slučaju opasnosti radnicima je potrebno omogućiti da što prije i što sigurnije napuste sva mjesta rada.

- 7.3. Broj, raspored i veličine evakuacijskih putova i izlaza u nuždi ovise o upotrebi, opremi i veličinama radnih mjesta te o najvećem broju osoba koje mogu biti prisutne.

Prostori za boravak i odmor moraju imati najmanje dva odvojena puta za izlaz u nuždi, koji su što više međusobno udaljeni i vode do sigurnog područja, sigurnog mjesta okupljanja ili sigurnog mjesta evakuacije.

- 7.4. Vrata za slučaj nužde moraju se otvarati prema van ili, ako to nije moguće, moraju biti klizna.

Vrata za slučaj nužde ne smiju biti zaključana ili zatvorena tako da ih osoba kojoj u slučaju opasnosti mogu zatrebati ne može lako i brzo otvoriti.

- 7.5. Posebni evakuacijski putovi i izlazi u nuždi moraju biti označeni znakovima u skladu s nacionalnim propisima, kojima se Direktiva 92/58/EEZ ⁽²⁾ prenosi u zakonodavstvo.

- 7.6. Vrata za slučaj nužde ne smiju biti zaključana.

Na evakuacijskim putovima i izlazima u slučaju nužde te prometnim putovima i vratima kojima se do njih dolazi ne smije biti zapreka, tako da ih je moguće u svakom trenutku nesmetano koristiti.

- 7.7. Evakuacijski putovi i izlazi u nuždi koji moraju biti osvijetljeni, ako rasvjeta zataji moraju imati osigurano osvijetljenje odgovarajuće jakosti za slučaj opasnosti.

⁽¹⁾ SL L 393, 30.12.1989., str. 18.

⁽²⁾ SL L 245, 26.8.1992., str. 23.

8. *Provjetravanje radnih mjesta u zatvorenim prostorima*
- 8.1. Potrebno je osigurati dovoljno svježeg zraka na radnim mjestima u zatvorenim prostorima, uzimajući u obzir radne postupke i fizičke napore radnika.
- Ako se koristi sustav prisilnog provjetravanja, mora se osigurati njegovo djelovanje.
- Kontrolni sustav treba dojavljivati svaki kvar, ako je to nužno za zdravlje radnika.
- 8.2. Ako se koriste klimatizacijski uređaji ili mehanički uređaji za provjetravanje, njihovim djelovanjem radnici ne smiju biti izloženi propuhu koji uzrokuje nelagodu.
- Bilo kakav talog ili prljavštinu, koji mogu izravno ugroziti zdravlje radnika zbog onečišćenja zraka, mora se odmah odstraniti.
9. *Temperatura u prostorijama*
- 9.1. Tijekom radnog vremena, temperatura u prostorijama u kojima se nalaze mjesta rada mora biti primjerena za ljude, uzimajući u obzir radne postupke i fizičke zahtjeve koji se postavljaju pred radnike.
- 9.2. Temperatura u prostorima za odmor, prostorima za dežurstvo, sanitarnim čvorovima, blagovaonicama i prostorima za pružanje prve pomoći mora odgovarati namjeni tih prostorija.
- 9.3. Prozori, stropni prozori (svjetlarnici) i staklene pregrade moraju onemogućiti prekomjerni učinak sunčeve svjetlosti na radnim mjestima, uzimajući u obzir prirodu posla i radnog mjesta.
10. *Podovi, zidovi, stropovi i krovovi prostorija*
- 10.1. Podovi radnih prostora ne smiju imati opasna izbočenja, rupe ili kosine i moraju biti čvrsti, stabilni te ne smiju biti klizavi.
- Radna mjesta koja uključuju radne postaje moraju biti odgovarajuće toplinski izolirana, imajući u vidu vrstu rada, kao i fizičke aktivnosti radnika.
- 10.2. Površine podova, zidova i stropova u prostorijama moraju omogućavati čišćenje ili obnavljanje, u skladu s odgovarajućim higijenskim standardima.
- 10.3. Prozirni ili providni zidovi, a posebno staklene pregrade u prostorijama ili u blizini radnih mjesta i prometnih putova, moraju biti jasno označeni i izrađeni od sigurnosnog materijala ili ograđeni od takvih mjesta ili prometnih putova, kako bi se spriječilo ozljeđivanje radnika u slučaju njihova loma.
- 10.4. Ne smije se dozvoliti pristup krovovima koji su izrađeni od materijala nedovoljne čvrstoće, osim ako postoji oprema koja omogućuje obavljanje rada na siguran način.
11. *Prirodna i umjetna rasvjeta*
- 11.1. Za svako radno mjesto mora se osigurati rasvjeta koja može pružiti dovoljno svjetla, radi osiguranja zaštite zdravlja i sigurnosti osoba na radnom mjestu.
- 11.2. Radna mjesta moraju biti u što većoj mjeri osvijetljena prirodnim svjetlom i, uzimajući u obzir klimatske uvjete, moraju biti opremljena umjetnom rasvjetom, radi osiguranja zaštite i zdravlja radnika.
- 11.3. U prostorijama u kojima se nalaze radna mjesta te u hodnicima, rasvjetne instalacije moraju biti postavljene tako da vrsta rasvjete ne utječe na opasnost od nesreće za radnike.
- 11.4. U slučaju gubitka umjetne rasvjete, radna mjesta na kojima su radnici izloženi rizicima moraju biti opremljena rasvjetom primjerene jakosti za slučaj nužde.
- 11.5. Rasvjetne instalacije moraju biti postavljene tako da omogućavaju da operativna kontrolna područja, evakuacijski putovi, područja utovara i opasna područja ostanu osvijetljeni.
- Kada su radna mjesta zauzeta samo povremeno, obveza iz prvog stavka ograničena je na razdoblje u kojem su radnici prisutni.
12. *Prozori i svjetlarnici*
- 12.1. Prozori, svjetlarnici i ventilacijski uređaji koji se mogu otvarati, podešavati ili učvršćivati moraju biti oblikovani tako da omogućavaju sigurno obavljanje tih radnji.
- Ne smiju biti postavljani tako da predstavljaju opasnost za radnike kada su otvoreni.
- 12.2. Čišćenje prozora i svjetlarnika ne smije uzrokovati opasnost.

13. *Vrata i izlazi*

- 13.1. Položaj, broj i veličina vrata i izlaza te materijali od kojih su izrađeni, ovise o prirodi i upotrebi prostorija ili područja.
- 13.2. Prozirna vrata moraju biti primjereno označena u visini očiju.
- 13.3. Pomična vrata i izlazi moraju biti prozirni ili moraju imati prozirna okna.
- 13.4. Ako prozirne i providne površine na vratima ili izlazima nisu izrađene od sigurnosnih materijala i ako postoji opasnost od ozljede radnika u slučaju njihovog razbijanja, te površine moraju biti zaštićene od loma.
- 13.5. Na kliznim vratima moraju postojati sigurnosne naprave koje sprečavaju njihovo iznenadno iskliznuće ili padanje.
- 13.6. Vrata i izlazi koji se otvaraju prema gore moraju imati mehanizam koji sprečava njihovo iznenadno zatvaranje.
- 13.7. Vrata uzduž evakuacijskih putova moraju biti primjereno označena.

Potrebno je omogućiti da se vrata u svakom trenutku otvaraju iznutra, bez posebne pomoći.

Potrebno je omogućiti otvaranje vrata uvijek kada se djelatnici nalaze na radnom mjestu.

- 13.8. U neposrednoj blizini svih prolaza, koji su prvenstveno namijenjeni prometu vozila, moraju postojati vrata za pješake, osim ako je takav prolaz siguran za pješake. Takva vrata moraju biti jasno označena i prohodna.
- 13.9. Vrata na mehanizirani pogon i izlazi moraju funkcionirati tako da ne predstavljaju opasnost za radnike.
Moraju biti opremljeni jasno vidljivim i dostupnim spravama za zatvaranje u slučaju opasnosti te mora biti omogućeno ručno otvaranje, ako se u slučaju prekida električne energije ne otvaraju automatski.
- 13.10. Kada se za sprečavanje pristupa bilo kojem mjestu koriste lanci ili slične naprave, oni moraju biti jasno vidljivi i odgovarajuće označeni znakovima koji označavaju zabranu ili upozorenje.

14. *Prometni putovi*

- 14.1. Pristup radnim mjestima mora biti siguran, a u slučaju opasnosti mora omogućavati brzo i sigurno napuštanje radnih mjesta.
- 14.2. Proračuni, dimenzije i postavljanje prometnih putova, uključujući stepenice, pričvršćene ljestve, utovarna mjesta i rampe, moraju omogućavati jednostavan, siguran i prikladan pristup za pješake ili vozila, na način koji ne ugrožava radnike koji rade u blizini tih prometnih putova.
- 14.3. Dimenzije putova koje koriste pješaci i/ili vozila za prijevoz roba moraju odgovarati broju mogućih korisnika te vrsti djelatnosti.
Ako se na prometnim putovima koriste prijevozna sredstva, potrebno je osigurati dostatan sigurnosni razmak za pješake.
- 14.4. Potrebno je osigurati dostatan razmak između prometnih putova za vozila i glavnog ulaza, vrata, prolaza za pješake, hodnika te stubišta.
- 14.5. Prometni i prilazni putovi moraju biti jasno označeni zbog zaštite radnika.

15. *Opasna područja*

- 15.1. Ako radna mjesta obuhvaćaju područja na kojima zbog prirode posla postoje opasnosti kao što su padanje radnika ili predmeta, ta mjesta moraju u najvećoj mogućoj mjeri biti opremljena napravama koje sprečavaju ulazak neovlaštenih radnika na ta područja.
- 15.2. Potrebno je poduzeti odgovarajuće mjere radi zaštite radnika koji su ovlašteni ulaziti na područja opasnosti.
- 15.3. Opasna područja moraju biti jasno označena.

16. *Veličina i prostranost prostorija - sloboda kretanja na mjestima rada*

- 16.1. Radne prostorije moraju biti dovoljno široke, visoke i prostrane, kako bi se radnicima omogućilo obavljanje posla bez opasnosti za njihovu sigurnost, zdravlje ili udobnost.
- 16.2. Veličina slobodnog područja na mjestu rada radnicima mora omogućiti dovoljno prostora za slobodno kretanje i sigurno obavljanje rada.

17. *Prostorije za odmor*

- 17.1. Kada to nalaže sigurnost i zaštita zdravlja radnika, posebno zbog vrste djelatnosti koja se obavlja ili zbog prisutnosti većeg broja zaposlenika, potrebno je osigurati prostorije za odmor koje su lako dostupne.

Ova se odredba ne primjenjuje na radnike koji su zaposleni u uredima ili sličnim radnim prostorima u kojima je moguć jednaki odmor za vrijeme pauza.

- 17.2. Prostorije za odmor moraju biti dovoljno velike i opremljene potrebnim brojem stolova i stolica s naslonima za sve radnike.
- 17.3. U prostorijama za odmor moraju se uvesti odgovarajuće mjere za zaštitu nepušača od neugodnosti koje uzrokuje duhanski dim.
- 17.4. Ako tijekom radnog vremena dolazi do redovnog i čestog prekida rada, a nije osigurana prostorija za odmor, potrebno je osigurati druge prostorije u kojima radnici mogu boraviti za vrijeme tih prekida, ako je to potrebno, radi zaštite njihove sigurnosti i zdravlja.

Potrebno je poduzeti odgovarajuće mjere za zaštitu nepušača od neugodnosti uzrokovanih duhanskim dimom.

18. *Radna mjesta na otvorenom*

- 18.1. Mjesta rada, prometni putovi i ostala područja ili objekti koji se koriste ili na kojima se zadržavaju radnici tijekom rada, moraju biti organizirani tako da se pješaci i vozila mogu sigurno kretati.
- 18.2. Ako danje svjetlo nije dostatno, radna mjesta na otvorenom moraju se primjereno osvijetliti umjetnom rasvjetom.
- 18.3. Ako su radnici zaposleni na mjestima rada na otvorenom, takva mjesta moraju biti u najvećoj mogućoj mjeri uređena tako da:

- (a) su radnici zaštićeni od loših vremenskih uvjeta te prema potrebi od padajućih predmeta;
- (b) radnici nisu izloženi štetnoj razini buke niti štetnim vanjskim utjecajima, kao što je plin, para ili prašina;
- (c) radnici u slučaju opasnosti mogu brzo napustiti svoja mjesta rada ili da im se može brzo pružiti pomoć;
- (d) radnici ne mogu pasti ili se pokliznuti.

19. *Trudnice i dojilje*

Trudnicama i dojiljama treba se omogućiti ležanje i odmaranje u odgovarajućim uvjetima.

20. *Radnici s invaliditetom*

Radna mjesta moraju biti uređena tako da se vodi računa o radnicima s invaliditetom, ako je to potrebno.

Ova se odredba posebno odnosi na vrata, prolaze, stubišta, tuševe, umivaonike, nužnike i mjesta rada, koje koriste ili na kojima rade osobe s invaliditetom.

DIO B**Posebni minimalni zahtjevi koji se primjenjuju na područja na kopnu****1. *Otkrivanje i gašenje požara***

- 1.1. Prilikom planiranja, postavljanja, opremanja, stavljanja u pogon, korištenja i održavanja radnih mjesta, potrebno je poduzeti odgovarajuće mjere za sprečavanje nastanka i širenja požara iz izvora utvrđenih u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja.

Potrebno je osigurati brzo i učinkovito gašenje požara.

- 1.2. Radna mjesta moraju biti opremljena odgovarajućom protupožarnom opremom i prema potrebi detektorima dima i alarmnim sustavima.
- 1.3. Neautomatska protupožarna oprema mora biti lako dostupna i jednostavna za uporabu i prema potrebi zaštićena od oštećenja.
- 1.4. U planu zaštite od požara, koji se mora čuvati na mjestu rada, moraju biti detaljno navedene mjere opreza koje je u skladu s člancima 3., 4., 5. i 6. ove Direktive potrebno poduzeti u svrhu otkrivanja i gašenja požara i zaštite od njegovog nastanka i širenja.

- 1.5. Protupožarna oprema mora biti označena znakovima, u skladu s nacionalnim propisima, kojima se Direktiva 92/58/EEZ prenosi u zakonodavstvo.

Takvi znakovi moraju biti postavljeni na odgovarajućim mjestima i izrađeni od trajnoga materijala.
2. *Daljinsko upravljanje u slučaju nužde*

Kada se to zahtijeva u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja, potrebna je određena oprema s kojom se može u hitnom slučaju daljinski upravljati s prikladnih lokacija.

Takva oprema mora uključivati sustav za izolaciju i isključivanje bušotina, postrojenja i cjevovoda.
3. *Uobičajena komunikacija i komunikacija u slučaju opasnosti*
 - 3.1. Kada se to zahtijeva u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja, svako radno mjesto na kojem su prisutni radnici mora biti opremljeno:
 - (a) akustičkim i optičkim sustavom koji je prema potrebi u stanju odaslati znak alarma do svih mjesta na kojima rade radnici;
 - (b) akustičkim sustavom koji se može jasno čuti na svim dijelovima objekta na kojima su radnici često prisutni.
 - 3.2. Naprave za pokretanje alarma moraju biti postavljene na prikladnim lokacijama.
 - 3.3. Kada su radnici prisutni na radnim mjestima na kojima uobičajeno nisu prisutni, moraju imati na raspolaganju odgovarajući sustav komunikacije.
4. *Sigurna mjesta za okupljanje i poimenični popis*

Kada se to zahtijeva u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja, potrebno je utvrditi sigurna mjesta za okupljanje i voditi poimenične popise radnika.
5. *Sredstva za evakuaciju i bijeg*
 - 5.1. Radnike je potrebno osposobiti za primjereno postupanje u slučajevima opasnosti.
 - 5.2. Opremu za spašavanje potrebno je čuvati spremnu za uporabu na lako dostupnim i odgovarajućim mjestima.
 - 5.3. Kada su evakuacijski putovi teško prohodni i ako postoji mogućnost za prisutnost zraka koji se ne može udisati, na mjestu rada moraju postojati pojedinačne naprave za spašavanje i za trenutačnu uporabu.
6. *Vježbe sigurnosti*

Na radnim mjestima na kojima su uobičajeno prisutni radnici potrebno je redovno provoditi vježbe sigurnosti.

Osnovna svrha takvih vježbi je osposobljavanje i provjeravanje spremnosti radnika kojima su dodijeljene posebne zadaće u slučaju opasnosti, a koje uključuju uporabu, rukovanje i rad s opremom za slučaj opasnosti, uzimajući u obzir mjerila propisana dokumentom o sigurnosti i zaštiti zdravlja, kako je utvrđeno u točki 1.1.

Prema potrebi, radnici koji su za to određeni moraju biti osposobljeni za ispravnu uporabu, rukovanje ili rad s takvom opremom.
7. *Sanitarna oprema*
 - 7.1. *Svlačionice i ormarići*
 - 7.1.1. Radnicima koji moraju nositi posebnu radnu odjeću i koji se zbog zdravstvenih razloga ili razloga pristojnosti ne mogu presvlačiti u drugoj prostoriji, potrebno je osigurati odgovarajuće svlačionice.

Svlačionice moraju biti lako dostupne, dovoljno prostrane te opremljene sjedalima.
 - 7.1.2. Svlačionice moraju biti dovoljno velike i opremljene tako da radnici mogu zaključati svoju odjeću za vrijeme radnog vremena.

Ako to zahtijevaju okolnosti (npr. opasne tvari, vlaga, nečistoća), ormarići za radnu odjeću moraju biti odvojeni od onih za običnu odjeću.

Potrebno je predvidjeti mogućnost sušenja mokrih radnih odijela.
 - 7.1.3. Potrebno je predvidjeti odvojene svlačionice ili odvojeno korištenje svlačionica za muškarce i žene.
 - 7.1.4. Ako prema točki 7.1.1. nisu potrebne svlačionice, svakom se radniku mora osigurati prostor za odlaganje odjeće.

7.2. Tuševi i umivaonici

- 7.2.1. Radnicima je potrebno osigurati odgovarajuće i prikladne tuševe, ako su potrebni zbog prirode posla ili zbog zdravstvenih razloga.

Potrebno je predvidjeti odvojene prostorije s tuševima ili odvojeno korištenje prostorija s tuševima za muškarce i žene.

- 7.2.2. Prostorije s tuševima moraju biti dovoljno velike da omogućuju radnicima neometano pranje u primjerenim higijenskim uvjetima.

Tuševi moraju biti opremljeni toplom i hladnom tekućom vodom.

- 7.2.3. Ako prema prvom podstavku točke 7.2.1. tuševi nisu potrebni, u blizini radnih postaja i svlačionica potrebno je osigurati odgovarajuće i prikladne umivaonike s toplom i hladnom tekućom vodom.

Takvi umivaonici moraju biti odvojeni za žene i muškarce ili je potrebno osigurati da se koriste odvojeno, ako je to potrebno zbog pristojnosti.

- 7.2.4. Ako su prostorije s tuševima ili umivaonicima odvojene od svlačionica, između njih mora postojati jednostavna komunikacija.

7.3. Nužnici i umivaonici

U blizini radnih postaja, prostorija za odmor, svlačionica te prostorija u kojima su smješteni tuševi ili umivaonici moraju postojati odvojene prostorije s odgovarajućim brojem nužnika i umivaonika.

Potrebno je osigurati odvojene nužnike ili odvojeno korištenje nužnika za muškarce i žene.

8. Prostorije i oprema za prvu pomoć

- 8.1. Oprema za prvu pomoć mora odgovarati vrsti aktivnosti koje se provode.

Potrebno je osigurati jednu ili više prostorija za pružanje prve pomoći.

U tim prostorijama moraju biti istaknute jasne upute za prvu pomoć u slučaju nesreće.

- 8.2. Prostorije za prvu pomoć moraju biti opremljene osnovnim uređajima i opremom za prvu pomoć i moraju biti lako dostupne za nosila.

Prostorije moraju biti obilježene oznakama u skladu s nacionalnim propisima kojima se Direktiva 92/58/EEZ prenose u zakonodavstvo.

- 8.3. Pored toga, oprema prve pomoći mora biti na raspolaganju na svim mjestima na kojima je to potrebno zbog radnih uvjeta.

Takva oprema mora biti odgovarajuće označena i lako dostupna.

- 8.4. Za uporabu raspoložive opreme prve pomoći potrebno je osposobiti dostatan broj radnika.

9. Prometni putovi

Na mjestima gdje cestovna vozila ulaze u radni prostor moraju se prema potrebi utvrditi prometna pravila.

DIO C

Posebni minimalni zahtjevi koji se primjenjuju na područjima na moru

1. Uvodne napomene

- 1.1. Ne dovodeći u pitanje članak 3. stavak 2., poslodavac koji je u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i/ili praksom odgovoran za radno mjesto na koje se odnosi ovaj dio C, mora osigurati da u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja bude prikazano kako se poduzimaju sve odgovarajuće mjere za zaštitu sigurnosti i zdravlja radnika, kako u uobičajenim tako i u izvanrednim situacijama.

U tu svrhu, tim se dokumentom mora:

- (a) utvrditi posebne izvore opasnosti povezane s radnim mjestom, uključujući bilo koje popratne aktivnosti koje bi mogle uzrokovati nezgode i imati ozbiljne posljedice za zdravlje i sigurnost radnika;
- (b) procijeniti rizik uključen u posebne izvore opasnosti, navedene u točki (a);

(c) pokazati da su poduzete odgovarajuće mjere predostrožnosti kako bi se izbjegle nezgode navedene u točki (a), ograničilo širenje nezgoda i omogućila učinkovita i kontrolirana evakuacija s radnih mjesta u slučajevima nužde;

(d) pokazati da sustav upravljanja može ispuniti zahtjeve iz odredaba Direktive 89/391/EEZ i ove Direktive, kako u uobičajenim, tako i u kriznim situacijama.

- 1.2. Poslodavac se mora pridržavati postupaka i dogovora utvrđenih za vrijeme planiranja i provedbe svih odgovarajućih faza koje uređuje ova Direktiva.
- 1.3. Različiti poslodavci koji su odgovorni za različita radna mjesta moraju surađivati, ako je to potrebno, u pripremi dokumenta o sigurnosti i zaštiti zdravlja i poduzimanju mjera kojima se jamči sigurnost i zaštita zdravlja radnika.

2. Otkrivanje i gašenje požara

- 2.1. Moraju se poduzeti odgovarajuće mjere predostrožnosti, kao što je to opisano u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja i navedeno pod 1.1., radi otkrivanja i suzbijanja nastanka i širenja požara.

Ako je potrebno, moraju se postaviti pregradne stijene u svrhu odvajanja područja rizika od požara.

- 2.2. Odgovarajući sustavi za otkrivanje i gašenje požara te alarmi moraju biti osigurani na svim radnim mjestima u skladu rizikom utvrđenim u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja, kako je navedeno u točki 1.1.

Takvi sustavi mogu, između ostalog, uključivati sljedeće:

- sustavi za otkrivanje požara,
- požarne alarme,
- požarne vodovodne cijevi,
- požarne hidrante i crijeva za polijevanje,
- sustave za odvođenje vode i kontrolne naprave za vodu,
- automatske sustave za polijevanje,
- sustave za gašenje plinom,
- sustave za gašenje pjenom,
- prijenosne aparate za gašenje požara,
- vatrogasnu opremu.

- 2.3. Neautomatska oprema za gašenje požara mora biti lako dostupna, jednostavna za uporabu i, ako je potrebno, zaštićena od oštećivanja.
- 2.4. U planu zaštite od požara, koji se mora čuvati na mjestu rada, moraju biti detaljno navedene mjere opreza koje je potrebno poduzeti radi otkrivanja, gašenja i zaštite od nastanka i širenja požara.
- 2.5. Sustavi za hitne slučajeve moraju biti odijeljeni ili na drugi način zaštićeni od nezgoda, kako bi se osigurala njihova djelotvornost u hitnom slučaju.

Ako je potrebno, takvi se sustavi moraju udvostručiti.

- 2.6. Oprema mora biti označena znakovima, u skladu s nacionalnim propisima kojima se Direktiva 92/58/EEZ prenosi u zakonodavstvo.

Takvi znakovi moraju biti postavljeni na odgovarajućim mjestima i izrađeni od trajnog materijala.

3. Daljinsko upravljanje u slučaju nužde

- 3.1. Kada se to zahtijeva u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja navedenom u točki 1.1., potrebno je uspostaviti sustav daljinskog upravljanja za slučajeve nužde.

Taj sustav mora uključivati postaje za praćenje na odgovarajućim lokacijama koje se mogu koristiti u slučaju nužde, uključujući prema potrebi postaje za praćenje na sigurnim mjestima za okupljanje i evakuacijskim postajama.

- 3.2. Sustav za daljinsko upravljanje, naveden u točki 3.1., mora biti opremljen barem sustavom za prozračivanje, sustavom za isključivanje opreme koja se može zapaliti, sustavom za sprečavanje istjecanja zapaljivih tekućina i plinova te sustavom za zaštitu od požara i nadzor bušotine.

4. Uobičajena komunikacija i komunikacija u slučaju opasnosti

- 4.1. Kada se to zahtijeva u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja navedenom u točki 1.1., svako radno mjesto na kojem su prisutni radnici mora biti opremljeno:

- akustičkim i optičkim sustavom koji je prema potrebi u stanju odaslati znak alarma do svih mjesta na kojima rade radnici,
- akustičkim sustavom koji se može jasno čuti na svim dijelovima objekta na kojima su radnici često prisutni,
- sustavom koji omogućuje održavanje komunikacije s obalom i spasilačkim službama.

- 4.2. Takvi sustavi moraju ostati operativni u slučaju nužde.

Akustički sustavi moraju se nadopuniti komunikacijskim sustavima koji nisu ovisni o opskrbi električnom energijom.

- 4.3. Naprave za pokretanje alarma moraju biti postavljene na prikladnim mjestima.

- 4.4. Kada su radnici prisutni na radnim mjestima na kojima uobičajeno nisu prisutni, moraju imati na raspolaganju odgovarajući sustav komunikacije.

5. Sigurna mjesta za okupljanje i poimenični popisi

- 5.1. Moraju se poduzeti odgovarajuće mjere radi zaštite mjesta evakuacije i sigurnih mjesta za okupljanje, od vrućine, dima i, u najvećoj mogućoj mjeri, od posljedica eksplozije te osigurati da putovi za izlaz u nuždi prema i od evakuacijskih točaka i sigurnih mjesta za okupljanje ostanu prohodni.

Takve mjere radnicima moraju osigurati dovoljno vremena za sigurno planiranje i provođenje evakuacije, bijega i spašavanja, kada je to potrebno.

- 5.2. Kada se to zahtijeva u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja navedenom u točki 1.1., jedna od zaštićenih lokacija opisana u točki 5.1. mora osigurati odgovarajuće pogodnosti koje omogućuju daljinsko upravljanje opremom opisanom u točki 3. ovog dijela C i komunikaciju s obalom i spasilačkim službama.

- 5.3. Sigurna mjesta za okupljanje i evakuacijske točke moraju biti lako dostupni iz smještajnih i radnih prostora.

- 5.4. Za svako pojedinačno sigurno mjesto za okupljanje mora se voditi i ažurirati popis s imenima radnika postavljenih na to mjesto.

- 5.5. Popis osoba s posebnim zaduženjima u slučaju nužde mora se istaknuti na prikladnim lokacijama na radnim mjestima.

Njihova imena moraju biti ubilježena u pisanim uputama, iz točke 3.6. dijela A.

6. Sredstva za evakuaciju i bijeg

- 6.1. Radnike je potrebno osposobiti za primjereno postupanje u slučajevima opasnosti.

Pored osposobljavanja za slučajeve opće opasnosti, radnici se moraju posebno osposobljavati za određeno radno mjesto, za koje je takvo osposobljavanje opisano u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja iz točke 1.1.

- 6.2. Radnici moraju biti odgovarajuće osposobljeni u području tehnika preživljavanja, uzimajući u obzir mjerila postavljena u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja iz točke 1.1.

- 6.3. Na svakom radnom mjestu mora biti osigurana odgovarajuća i dostatna oprema za evakuaciju u nuždi i oprema za neposredan bijeg u more.

- 6.4. Potrebno je sastaviti plan spašavanja na moru i evakuacije s radnog mjesta.

Taj plan, koji se mora temeljiti na dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja iz točke 1.1., mora osigurati korištenje brodova i helikoptera u pripravnosti te uključivati mjerila koja se odnose na nosivost i vrijeme odziva brodova i helikoptera u pripravnosti.

U dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja mora biti navedeno pretpostavljeno vrijeme odziva za svaki objekt.

Brodovi u pripravnosti moraju biti tako planirani i opremljeni da ispunjavaju uvjete u pogledu evakuacije i spašavanja.

- 6.5. Minimalni uvjeti za svaki čamac za spašavanje, plutače, pojaseve i prsluke za spašavanje su sljedeći:
- moraju biti prikladni i opremljeni za dovoljno dugo održavanje na životu,
 - mora ih biti dovoljno, kao da su prisutni svi radnici,
 - moraju biti takve vrste koja odgovara radnom mjestu,
 - moraju biti izrađeni od prikladnih materijala, imajući u vidu njihovu funkciju spašavanja života te okolnosti u kojima se mogu koristiti i držati pripravnima za uporabu, i
 - moraju biti takve boje da su upadljivi kada se koriste i opremljeni sredstvima koje korisnik može upotrijebiti kako bi privukao pažnju spasitelja.
- 6.6. Odgovarajuća oprema za spašavanje mora biti na raspolaganju za trenutačnu uporabu.
7. *Vježbe sigurnosti*
- Na radnim mjestima na kojima su uobičajeno prisutni radnici moraju se u redovno izvoditi sigurnosne vježbe, kojima:
- se osposobljavaju svi radnici kojima su povjerena posebna zaduženja, uključujući uporabu, rukovanje ili rad s opremom za slučaj nužde, i provjerava se njihova osposobljenost za izvršavanje tih zaduženja, uzimajući u obzir mjerila propisana dokumentom o sigurnosti i zaštiti zdravlja iz točke 1.1.
- Ako je potrebno, radnici se moraju izvježbati za pravilnu uporabu, rukovanje ili rad s opremom,
- se sva oprema za slučaj nužde, koja se koristi za vježbu, pregleda, očisti i, kada je to potrebno, ponovno napuni ili nadomjesti, a sva korištena prenosiva oprema se vraća na mjesto na kojem se uobičajeno čuva,
 - se provjerava djelovanje čamaca za spašavanje.
8. *Sanitarna oprema*
- 8.1. *Svlačionice i ormarići*
- 8.1.1. Radnicima, koji moraju nositi posebnu radnu odjeću i koji se zbog zdravstvenih razloga ili razloga pristojnosti ne mogu presvlačiti u drugoj prostoriji, potrebno je osigurati odgovarajuće svlačionice.
- Svlačionice moraju biti lako dostupne, dovoljno prostrane te opremljene sjedalima.
- 8.1.2. Svlačionice moraju biti dovoljno velike i opremljene tako da radnici mogu zaključati svoju odjeću za vrijeme radnog vremena.
- Ako to zahtijevaju okolnosti (npr. opasne tvari, vlaga, nečistoća), ormarići za radnu odjeću moraju biti odvojeni od ormarića za običnu odjeću.
- Potrebno je predvidjeti mogućnost sušenja mokrih radnih odijela.
- 8.1.3. Potrebno je predvidjeti odvojene svlačionice ili odvojeno korištenje svlačionica za muškarce i žene.
- 8.1.4. Ako nisu potrebne svlačionice, prema točki 8.1.1., svakom se radniku mora osigurati prostor za odlaganje odjeće.
- 8.2. *Tuševi i umivaonici*
- Pored pogodnosti koje su osigurane u svakom smještajnom prostoru, prema potrebi, u blizini mjesta rada moraju biti osigurani prikladni tuševi i umivaonici.
- 8.3. *Nužnici i umivaonici*
- Pored pogodnosti koje su osigurane u svakom smještajnom prostoru, u blizini radnih stanica moraju prema potrebi biti osigurani nužnici i umivaonici.
- Treba osigurati odvojene nužnike ili odvojeno korištenje nužnika za muškarce i žene.
9. *Prostorije i oprema za prvu pomoć*
- 9.1. Potrebno je osigurati jednu ili više prostorija za pružanje prve pomoći, u skladu s veličinom objekta i vrstom aktivnosti koja se provodi.
- 9.2. Prostorije za prvu pomoć moraju imati odgovarajuću opremu, lijekove i dostatan broj osposobljenih radnika, kako to nalažu okolnosti, za pružanje prve pomoći ili, kada je to potrebno, liječenje prema uputama ovlaštenog profesionalnog liječnika (koji može ili ne mora biti prisutan).

Prostorije moraju biti obilježene oznakama, u skladu s nacionalnim propisima, kojima se Direktiva 92/58/EEZ prenosi u zakonodavstvo.

- 9.3. Pored toga, oprema prve pomoći mora biti na raspolaganju na svim mjestima na kojima je to potrebno zbog radnih uvjeta.

Ova oprema mora biti odgovarajuće označena i lako dostupna.

10. *Smještaj*

- 10.1. Ako tako nalažu vrsta, opseg i trajanje radova, poslodavac mora radnicima osigurati smještaj koji mora biti:

- prikladno zaštićen od posljedica eksplozije, dima i plina te izbijanja i širenja požara, kao što je to opisano u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja iz točke 1.1,
- prikladno opremljen napravama za prozračivanje, grijanjem i rasvjetom,
- opremljen s najmanje dva odvojena izlaza za slučaj opasnosti, na svakoj razini,
- zaštićen od buke, mirisa i dima s drugih područja, koji mogu biti opasni za zdravlje te od nepovoljnog vremena,
- odvojen od svih mjesta rada i udaljen od opasnog područja.

- 10.2. Takav smještaj mora imati dovoljno kreveta ili ležaja za broj osoba koji se očekuje da će spavati u tom objektu.

Svaka prostorija namijenjena smještaju mora imati dovoljno prostora za spremanje odjeće osoba koje u njoj borave.

Moraju se osigurati odvojene spavaonice za muškarce i žene.

- 10.3. Takav smještaj mora uključivati dovoljan broj tuševa i umivaonika s toplom i hladnom tekućom vodom.

Moraju se osigurati odvojene prostorije s tuševima ili odvojeno korištenje prostorija s tuševima za muškarce i žene.

Tuševi moraju biti dovoljno prostrani, kako bi se svakom radniku omogućilo neometano pranje u odgovarajućim higijenskim uvjetima.

- 10.4. Smještaj mora biti opremljen dovoljnim brojem nužnika i umivaonika.

Moraju postojati pretpostavke za odvojene objekte ili odvojeno korištenje takvih objekata za muškarce i žene.

- 10.5. Smještaj i oprema moraju se održavati u skladu s odgovarajućim higijenskim standardima.

11. *Operacije helikopterima*

- 11.1. Platoi za helikoptere na radnim mjestima moraju biti dovoljno veliki i smješteni tako da omogućuju neometani pristup, kako bi ih i najveći helikopter mogao koristiti, u najlošijim uvjetima u kojima se može zateći.

Plato za helikopter mora biti planiran i izrađen u skladu sa svrhom za koju je namijenjen.

- 11.2. U neposrednoj blizini područja za slijetanje mora biti pohranjena i spremna za korištenje oprema za slučaj nezgode.

- 11.3. Na objektu u kojem su smješteni radnici, na platou za helikopter, za vrijeme kretanja helikoptera mora biti dostupan dovoljan broj osoba obučeni za djelovanje u slučaju nužde.

12. *Postavljanje objekata na moru - sigurnost i stabilnost*

- 12.1. Tijekom utvrđivanja položaja objekata na moru moraju se poduzeti sve potrebne mjere kako bi se osigurala sigurnost i zdravlje radnika u industrijama vađenja minerala bušenjem.

- 12.2. Aktivnosti i pripreme za postavljanje objekata na moru moraju se izvoditi tako da osiguravaju stabilnost i sigurnost tih objekata.

- 12.3. Korištena oprema i postupci za izvođenje aktivnosti iz točke 12.1. moraju biti takvi da smanje bilo koji rizik za radnike u industrijama vađenja minerala bušenjem, uzimajući u obzir i uobičajene i krizne uvjete.

31992L0104

L 404/10

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

31.12.1992.

DIREKTIVA VIJEĆA 92/104/EEZ**od 3. prosinca 1992.**

o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

VIJEĆE EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice, a posebno njegov članak 118.a,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾, sastavljen nakon savjetovanja s Komisijom za sigurnost i zdravlje na radu u rudarskoj i drugim ekstraktivnim industrijama,

u suradnji s Europskim parlamentom ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽³⁾,

budući da članak 118.a Ugovora predviđa da Vijeće pomoću direktiva usvaja minimalne uvjete za poticanje poboljšanja, posebno u radnom okruženju, radi osiguranja više razine zaštite sigurnosti i zdravlja radnika;

budući da se sukladno tom članku, tim direktivama mora izbjeći nametanje administrativnih, financijskih i pravnih ograničenja koja bi otežavala osnivanje i razvoj malih i srednjih poduzeća;

budući da je poboljšanje sigurnosti radnika te higijene i zdravlja pri radu cilj koji ne smije biti podređen isključivo ekonomskim razlozima;

budući da se Direktiva Vijeća 89/654/EEZ od 30. studenoga 1989. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima na gradilištima (prva pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ) ⁽⁴⁾ ne primjenjuje na ekstraktivne industrije;

budući da je usklađenost s minimalnim zahtjevima, kojima se osigurava veća razina sigurnosti i zdravlja u industriji vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova, ključna za osiguranje sigurnosti i zdravlja radnika;

budući da je industrija vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova djelatnost kod koje je vjerojatna izloženost radnika posebno visokom stupnju rizika;

budući da je ova Direktiva pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu ⁽⁵⁾; budući da se odredbe te Direktive stoga u potpunosti primjenjuju na industriju vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova, ne dovodeći u pitanje strože i/ili posebne odredbe iz ove Direktive;

budući da pomoćni površinski objekti u industriji vađenja minerala iz površinskih ili podzemnih kopova koji nisu ključni za industriju vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova, kako je utvrđeno člankom 2. točkom (a) ove Direktive, podliježu odredbama Direktive 89/654/EEZ;

budući da je 3. studenoga 1992. Vijeće donijelo Direktivu 92/91/EEZ o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenja minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ) ⁽⁶⁾;

budući da ova Direktiva predstavlja praktični doprinos stvaranju socijalne dimenzije unutarnjeg tržišta,

⁽¹⁾ SL C 58, 5.3.1992., str. 3.

⁽²⁾ SL C 150, 15.6.1992., str. 128., i SL C 305, 23.11.1992.

⁽³⁾ SL C 169, 6.7.1992., str. 28.

⁽⁴⁾ SL L 393, 30.12.1989., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 183, 29.6.1989., str. 1.

⁽⁶⁾ SL L 348, 28.11.1992., str. 9.

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

ODJELJAK I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

1. Ovom Direktivom, koja je dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ, propisuju se minimalni zahtjevi zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih ili podzemnih kopova, utvrđenima u članku 2. točki (a).

2. Odredbe Direktive 89/391/EEZ u potpunosti se primjenjuju na područje iz stavka 1., ne dovodeći u pitanje strože i/ili posebne odredbe iz ove Direktive.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive:

(a) *industrije vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova* su sve industrije koje vrše:

- površinsko ili podzemno vađenje, u užem smislu riječi, minerala, i/ili
- traženje minerala s ciljem takvog vađenja, i/ili
- pripremu izvađenih tvari za prodaju, pri čemu su isključene djelatnosti obrade izvađenih tvari,

osim industrije vađenja minerala bušenjem, kako je određeno u članku 2. točki (a) Direktive 92/91/EEZ;

(b) *radno mjesto* je čitavo područje na kojem se nalaze mjesta rada za neposredne i pomoćne djelatnosti i objekti industrija vađenja minerala iz površinskih ili podzemnih kopova, uključujući odlagališta za istovar te ostala odlagališta i prostore za smještaj, kada postoje, do kojih radnici imaju pristup prilikom obavljanja rada.

ODJELJAK II.

OBVEZE POSLODAVACA

Članak 3.

Opće obveze

1. U svrhu očuvanja sigurnosti i zdravlja radnika, poslodavac poduzima potrebne mjere kojima osigurava da:

- (a) su radna mjesta tako osmišljena, napravljena, opremljena, stavljena u pogon, korištena i održavana, da radnici mogu obavljati posao koji im je dodijeljen bez ugrožavanja svoje sigurnosti i/ili zdravlja i sigurnosti i/ili zdravlja drugih radnika;
- (b) se korištenje radnih mjesta, kada su na njima prisutni radnici, odvija pod nadzorom odgovorne osobe;
- (c) je rad, koji uključuje posebne opasnosti, povjeren isključivo stručnom osoblju te da se izvršava u skladu s danim uputama;
- (d) su sve sigurnosne upute razumljive svim radnicima na koje se odnose;
- (e) su osigurana odgovarajuća sredstva prve pomoći;
- (f) se redovno provode odgovarajuće vježbe sigurnosti na radu.

2. Poslodavac vodi računa o sastavljanju i urednom vođenju dokumenta o sigurnosti i zaštiti zdravlja, dalje u tekstu „dokument o sigurnosti i zaštiti zdravlja”, koji obuhvaća odgovarajuće zahtjeve, navedene u člancima 6., 9. i 10. Direktive 89/391/EEZ.

U dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja posebno mora biti vidljivo da:

- su utvrđene i procijenjene opasnosti kojima su radnici izloženi na radnom mjestu,
- se provode odgovarajuće mjere za postizanje ciljeva ove Direktive,
- je planiranje, korištenje i održavanje radnog mjesta i opreme sigurno.

Dokument o sigurnosti i zaštiti zdravlja mora biti sastavljen prije početka rada i odgovarajuće izmijenjen, ako je radno mjesto pretrpjelo veće promjene, proširenja ili prenamjene.

3. Kada su na istom radnom mjestu prisutni radnici iz različitih poduzeća, svaki je poslodavac odgovoran za sva pitanja u njegovoj nadležnosti.

Poslodavac koji je u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom zadužen za radno mjesto, koordinira provedbu mjera koje se odnose na sigurnost i zdravlje radnika i u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja navodi svrhu te koordinacije kao i mjere i postupke za njezino provođenje.

Koordinacija ne utječe na odgovornost pojedinih poslodavaca, u skladu s Direktivom 89/391/EEZ.

4. O svakoj ozbiljnijoj i/ili smrtonosnoj nesreći na radu, kao i o situacijama ozbiljne opasnosti, poslodavac u najkraćem roku obavještava nadležna tijela.

Članak 4.

Zaštita od požara, eksplozija i zraka koji ugrožava zdravlje

Poslodavac poduzima sigurnosne i druge mjere, u skladu s prirodom radnog postupka:

- s ciljem sprečavanja, otkrivanja i suzbijanja nastanka i širenja požara i eksplozija, i
- s ciljem sprečavanja nastanka eksplozivnog i/ili zraka koji ugrožava zdravlje.

Članak 5.

Izlazi u nuždi i oprema za spašavanje

Poslodavac osigurava i održava odgovarajuća sredstva za mogućnost bijega i spašavanja, kojima se radnicima omogućuje brzo i sigurno napuštanje radnih mjesta u slučaju opasnosti.

Članak 6.

Komunikacijski, alarmni i sustavi upozorenja

Poslodavac poduzima mjere potrebne za uspostavljanje sustava upozorenja i drugih sustava komunikacije, koji omogućuju trenutnu pomoć, bijeg i spašavanje, ako se za tim ukaže potreba.

Članak 7.

Obavješćivanje radnika

1. Ne dovodeći u pitanje članak 10. Direktive 89/391/EEZ, radnici i/ili njihovi predstavnici moraju biti obaviješteni o svim mjerama koje se poduzimaju u vezi sa sigurnošću i zdravljem na radnim mjestima, a posebno o onim mjerama, koje se odnose na primjenu članka 3. do 6.

2. Obavijesti moraju biti razumljive radnicima kojima su upućene.

Članak 8.

Zdravstveni nadzor

1. Potrebno je uvesti mjere za osiguranje zdravstvenog nadzora, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom, koje odgovaraju opasnostima za sigurnost i zdravlje kojima su radnici na radu izloženi.

2. Mjerama iz stavka 1. svakom se radniku mora osigurati pravo na zdravstveni nadzor ili pregled prije nego što mu se dodjele dužnosti koje se odnose na djelatnosti iz članka 2. te kasnije, u pravilnim vremenskim razmacima.

3. Zdravstveni nadzor može se obavljati u okviru nacionalnog zdravstvenog sustava.

Članak 9.

Savjetovanje s radnicima i sudjelovanje radnika

Savjetovanje s radnicima i sudjelovanje radnika i/ili njihovih predstavnika o pitanjima obuhvaćenim ovom Direktivom odvija se u skladu s člankom 11. Direktive 89/391/EEZ.

Članak 10.

Minimalni zahtjevi zaštite sigurnosti i zdravlja

1. Radna mjesta koja se po prvi put koriste nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive, kako je navedeno u članku 13. stavku 1., moraju ispunjavati minimalne zahtjeve zaštite sigurnosti i zdravlja, koji su utvrđeni u Prilogu.

2. Radna mjesta, koja su se koristila već i prije dana stupanja na snagu ove Direktive, kako je navedeno u članku 13. stavku 1., moraju ispunjavati minimalne sigurnosne i zdravstvene zahtjeve utvrđene u Prilogu, što je moguće prije, a najkasnije do isteka devet godina nakon tog datuma.

3. Prilikom izmjena, proširenja i/ili preinake radnih mjesta, nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive, kako je navedeno u članku 13. stavku 1., poslodavac poduzima potrebne mjere kako bi utvrdio da su te izmjene, proširenja i/ili preinake u skladu s odgovarajućim minimalnim zahtjevima utvrđenim u Prilogu.

ODJELJAK III.

OSTALE ODREDBE

Članak 11.

Prilogodbe Priloga

Isključivo tehničke prilagodbe Priloga, u skladu s:

- usvajanjem direktiva u području tehničkog usklađivanja i normizacije za djelatnosti industrije vađenja minerala iz površinskih ili podzemnih kopova,

i/ili

— tehničkim napretkom, izmjenama u međunarodnim propisima ili specifikacijama te novim spoznajama koje se odnose na industrije vađenja minerala iz površinskih ili podzemnih kopova,

donose se u skladu s postupkom utvrđenim u članku 17. Direktive 89/391/EEZ.

Članak 12.

Vađenje minerala bagerom

Države članice ne moraju primjenjivati ovu Direktivu na vađenje minerala bagerom, pod uvjetom da osiguraju zaštitu radnika koji rade na takvim poslovima, sukladno općim načelima zaštite sigurnosti i zdravlja radnika utvrđenim ovom Direktivom, uzimajući u obzir posebne opasnosti do kojih dolazi u postupku vađenja minerala bagerom.

Članak 13.

Završne odredbe

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije 24 mjeseca nakon njezinog usvajanja. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

2. Kad države članice donose odredbe iz stavka 1., te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

3. Države članice Komisiji dostavljaju tekstove odredaba nacionalnog prava, koje donesu ili koje je doneseno u području na koje se odnosi ova Direktiva.

4. Države članice podnose Komisiji svakih pet godina izvješće o praktičnoj provedbi ove Direktive, navodeći stajališta poslodavaca i radnika.

Komisija o tome obavješćuje Europski parlament, Vijeće, Gospodarski i socijalni odbor, Komisiju za sigurnost i zdravlje na radu u rudarstvu i drugim ekstraktivnim industrijama te Savjetodavni odbor za sigurnost, higijenu i zaštitu zdravlja na radu.

Članak 14.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 3. prosinca 1992.

Za Vijeće

Predsjednik

G. SHEPHARD

PRILOG

MINIMALNI SIGURNOSNI I ZDRAVSTVENI ZAHTJEVI IZ ČLANKA 10. DIREKTIVE

Uvodna napomena

Obveze utvrđene ovim Prilogom primjenjuju se kad god to zahtijevaju obilježja radnog mjesta, djelatnosti, okolnosti ili posebni rizik.

DIO A

ZAJEDNIČKI MINIMALNI ZAHTJEVI PRIMJENJIVI U INDUSTRIJAMA VAĐENJA MINERALA IZ POVRŠINSKIH ILI PODZEMNIH KOPOVA I POMOĆNIM OBJEKTIMA NA POVRŠINI

1. Nadzor i organizacija

1.1. Organizacija radnih mjesta

1.1.1. Radna mjesta moraju biti tako organizirana da pružaju odgovarajuću zaštitu od opasnosti. Moraju se čistiti, a bilo kakve opasne tvari ili naslage moraju biti odstranjene ili nadzirane kako ne bi ugrožavale zdravlje i sigurnost radnika.

1.1.2. Mjesta rada je potrebno planirati i napraviti sukladno ergonomskim načelima, uzimajući u obzir potrebu praćenja postupaka koji se izvode na mjestima rada, od strane radnika.

1.1.3. Ako na mjestu rada radi samo jedan radnik, potrebno je omogućiti odgovarajući nadzor ili sredstva komunikacije.

1.2. Odgovorna osoba

Odgovorna osoba koja, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom, ima vještine i sposobnosti za obavljanje ove dužnosti te koju je odredio poslodavac, mora stalno biti odgovorna za svako radno mjesto na kojem su prisutni radnici.

Poslodavac može osobno preuzeti odgovornost za radno mjesto, kako je utvrđeno u prvom podstavku, ako ima potrebne vještine i sposobnosti, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom.

1.3. Nadzor

Kako bi se osigurala zaštita sigurnosti i zdravlja radnika za vrijeme obavljanja svih radova, potrebno je osigurati nadzor koji provode osobe koje je za tu dužnost odredio poslodavac ili koje je poslodavac ovlastio da djeluju u njegovo ime i za njegov račun, a te osobe posjeduju znanja i sposobnosti potrebne za takvu dužnost, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom.

Ako takav zahtjev postoji u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja, nadzornik mora obilaziti zauzeta mjesta rada, najmanje jednom za vrijeme svake smjene.

Poslodavac može osobno preuzeti nadzor iz prvog i drugog podstavka, ako posjeduje za to potrebne vještine i sposobnosti, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom.

1.4. Stručno osposobljeni radnici

Na svakom radnom mjestu na kojem su prisutni radnici mora postojati dovoljan broj radnika koji imaju potrebna stručna znanja, iskustvo i sposobnosti za obavljanje zadataka koji su im povjereni.

1.5. Obavješćivanje, upute i osposobljavanje

Radnici moraju dobiti potrebne obavijesti i upute te ih se mora uključiti u osposobljavanje i ponovno osposobljavanje, čime se osigurava njihovo zdravlje i sigurnost.

Poslodavac mora osigurati da radnici dobiju razumljive upute, kako ne bi ugrozili vlastitu sigurnost i zdravlje ili sigurnost i zdravlje drugih radnika.

1.6. *Pisane upute*

Za svako radno mjesto potrebno je sastaviti pisane upute u kojima su navedena pravila kojih se treba pridržavati radi osiguranja sigurnosti i zdravlja radnika te sigurne uporabe opreme.

Upute moraju sadržavati informacije o korištenju opreme za slučajeve opasnosti i o mjerama koje se moraju poduzeti u slučaju opasnosti na radnom mjestu ili u blizini radnog mjesta.

1.7. *Sigurnosne radne metode*

Sigurnosne radne metode moraju se primjenjivati na svakom radnom mjestu ili prilikom svake djelatnosti.

1.8. *Radne dozvole*

Kada to zahtijeva dokument o sigurnosti i zaštiti zdravlja, potrebno je uvesti sustav radnih dozvola i za obavljanje opasnih djelatnosti i uobičajenih djelatnosti, koje zbog uzajamnog djelovanja s drugim djelatnostima mogu uzrokovati ozbiljne opasnosti.

Radne dozvole izdaje odgovorna osoba prije početka rada i u njima je potrebno odrediti uvjete koje treba ispuniti i mjere opreza koje je potrebno poduzimati prije, za vrijeme i nakon rada.

1.9. *Redovito preispitivanje sigurnosnih i zdravstvenih mjera*

Poslodavac mora osigurati da se poduzete mjere za zaštitu sigurnosti i zdravlja radnika, uključujući sustav upravljanja sigurnosnim i zdravstvenim mjerama, redovito preispituju kako bi se osigurala usklađenost s ovom Direktivom.

2. **Mehanička i električna oprema i pogon**

2.1. *Općenito*

Odabir, postavljanje, stavljanje u pogon, rad i održavanje mehaničke i električne opreme mora se odvijati vodeći računa o sigurnosti i zdravlju radnika, pri čemu se uzimaju u obzir ostale odredbe ove Direktive te Direktiva 89/392/EEZ ⁽¹⁾ i 89/655/EEZ ⁽²⁾.

Ako je smještena na području na kojem postoji opasnost od požara ili eksplozije zbog zapaljenja plina, pare ili hlapivih tekućina, oprema mora biti prikladna za uporabu u takvom okruženju.

Oprema prema potrebi mora sadržavati primjerene zaštitne uređaje te sigurnosne sustave.

2.2. *Posebne odredbe*

Mehanička oprema i pogon moraju biti odgovarajuće čvrstoće i bez očitih nedostataka te moraju odgovarati svrsi za koju su namijenjeni.

Električna oprema i pogon moraju biti dostatne veličine i snage te moraju odgovarati svrsi za koju su namijenjeni.

Mehanička i električna oprema i instalacije moraju biti postavljeni i zaštićeni tako da sprečavaju opasnost.

3. **Održavanje**

3.1. *Opće održavanje*

Potrebno je utvrditi primjereni program za sustavni pregled, održavanje i prema potrebi testiranje mehaničke i električne opreme i objekata.

Sveukupno održavanje, pregled i testiranje bilo kojeg dijela pogona i opreme mora provoditi stručna osoba.

Potrebno je voditi i na primjereni način čuvati evidenciju pregleda i testiranja.

⁽¹⁾ SL L 183, 29.6.1989., str. 9. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 91/368/EEZ (SL L 198, 22.7.1991., str. 16.).

⁽²⁾ SL L 393, 30.12.1989., str. 13.

3.2. Održavanje sigurnosne opreme

Odgovaraću sigurnosnu opremu potrebno je stalno održavati spremnom za korištenje i u dobrom radnom stanju.

Održavanje se mora provoditi vodeći računa o radnim postupcima.

4. Zaštita od opasnosti od eksplozije, štetnog zraka i požara

4.1. Općenito

4.1.1. Moraju se poduzeti mjere za procjenu prisutnosti štetnih i/ili potencijalno eksplozivnih tvari u zraku te za mjerenje koncentracije takvih tvari.

Kada se to zahtijeva u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja, moraju se osigurati kontrolne naprave za automatsko i neprekidno mjerenje koncentracije plinova na određenim mjestima, alarmi i naprave za automatsko isključivanje struje iz električnih instalacija i motora s unutarnjim izgaranjem.

Kada je osigurano automatsko mjerenje, izmjerene vrijednosti moraju se bilježiti i čuvati na način predviđen u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja.

4.1.2. Pušenje je zabranjeno u područjima koja su izložena posebnim opasnostima od požara ili eksplozije.

Zabranjeno je korištenje otvorenog plamena i bilo kakav rad koji može prouzročiti opasnost od zapaljivanja, osim ako se ne poduzmu odgovarajuće sigurnosne mjere za sprečavanje nastanka požara ili eksplozija.

4.2. Zaštita od opasnosti od eksplozije

4.2.1. Potrebno je poduzeti sve potrebne mjere za sprečavanje nastanka i nakupljanja eksplozivnog zraka.

4.2.2. U područjima u kojima postoji opasnost od eksplozija, potrebno je poduzeti sve potrebne mjere za sprečavanje zapaljivanja eksplozivnog zraka.

4.2.3. Potrebno je pripremiti plan za sprečavanje eksplozija, u kojem su detaljno opisani oprema i potrebne mjere.

4.3. Zaštita od štetnog zraka

4.3.1. Na mjestima na kojima se mogu lako nakupljati ili se nakupljaju štetne tvari, moraju se poduzeti odgovarajuće mjere kako bi se osiguralo:

- (a) njihovo sprečavanje na izvoru; ili
- (b) njihovo odvajanje na izvoru ili uklanjanje; ili
- (c) razrjeđivanje nakupina takvih tvari,

tako da radnici nisu izloženi riziku.

Sustav mora omogućivati disperziju takvih štetnih tvari, tako da radnici nisu izloženi riziku.

4.3.2. Ne dovodeći u pitanje Direktivu 89/656/EEZ⁽¹⁾, na mjestima na kojima radnici mogu biti izloženi zraku štetnom za zdravlje na raspolaganju mora biti odgovarajuća i dostatna oprema za disanje i oživljavanje.

U takvim slučajevima na radnom mjestu mora biti prisutan dovoljan broj radnika osposobljenih za korištenje takve opreme.

Oprema se mora primjereno čuvati i održavati.

4.3.3. Ako su u zraku prisutni ili se mogu pojaviti otrovni plinovi, na raspolaganju mora biti plan zaštite u kojem se detaljno navodi raspoloživa zaštitna oprema i poduzete preventivne mjere.

4.4. Zaštita od opasnosti od požara

4.4.1. Prilikom planiranja, postavljanja, opremanja, stavljanja u pogon, korištenja i održavanja radnih mjesta, potrebno je poduzeti odgovarajuće mjere za sprečavanje nastanka i širenja požara iz izvora, utvrđenih u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja.

Potrebno je osigurati brzo i učinkovito gašenje požara.

⁽¹⁾ SL L 393, 30.12.1989., str. 18.

- 4.4.2. Radna mjesta moraju biti opremljena odgovarajućom protupožarnom opremom i prema potrebi detektorima dima i alarmnim sustavima.
- 4.4.3. Neautomatska protupožarna oprema mora biti lako dostupna i jednostavna za uporabu i prema potrebi zaštićena od oštećenja.
- 4.4.4. U planu zaštite od požara, koji se mora čuvati na radilištu, moraju biti detaljno navedene mjere opreza koje je u skladu s člancima 3., 4., 5. i 6. ove Direktive potrebno poduzeti u svrhu otkrivanja i gašenja požara i zaštite od njegovog nastanka i širenja.
- 4.4.5. Protupožarna oprema mora biti označena znakovima, u skladu s nacionalnim propisima, kojima se Direktiva 92/58/EEZ ⁽¹⁾ prenosi u zakonodavstvo.

Takvi znakovi moraju biti postavljeni na odgovarajućim mjestima i izrađeni od trajnoga materijala.

5. **Eksplziv i zapaljiva sredstva**

Radne postupke skladištenja, prijevoza i uporabe eksploziva i zapaljivih sredstava moraju obavljati ovlaštene i osposobljene osobe.

Takve postupke potrebno je organizirati i provoditi tako da radnici nisu izloženi opasnosti.

6. **Prometni putovi**

- 6.1. Pristup radnim mjestima mora biti siguran, a u slučaju opasnosti mora omogućivati brzo i sigurno napuštanje radnih mjesta.
- 6.2. Proračuni, dimenzije i postavljanje prometnih putova, uključujući stepenice, nepomične ljestve, utovarna mjesta i rampe, moraju omogućivati jednostavan, siguran i prikladan pristup za pješake ili vozila, na način koji ne ugrožava radnike koji rade u blizini tih prometnih putova.
- 6.3. Dimenzije putova koje koriste pješaci i/ili vozila za prijevoz roba moraju odgovarati broju mogućih korisnika te vrsti djelatnosti.
- Ako se na prometnim putovima koriste prijevozna sredstva, potrebno je osigurati dostatan sigurnosni razmak za pješake.
- 6.4. Potrebno je osigurati dostatan razmak između prometnih putova za vozila i glavnog ulaza, vrata, prolaza za pješake, hodnika te stepeništa.
- 6.5. Prometni i prilazni putovi moraju biti jasno označeni zbog zaštite radnika.
- 6.6. Ako na radna mjesta ulaze vozila ili strojevi, potrebno je uspostaviti odgovarajuća prometna pravila.

7. **Radna mjesta na otvorenom**

- 7.1. Mjesta rada, prometni putovi i ostala područja ili objekti koje koriste ili na kojima se zadržavaju radnici tijekom rada, moraju biti organizirani tako da se pješaci i vozila mogu sigurno kretati.
- 7.2. Ako danje svjetlo nije dostatno, radna mjesta na otvorenom moraju se primjereno osvijetliti umjetnom rasvjetom.
- 7.3. Ako su radnici zaposleni na mjestima rada na otvorenom, takva mjesta moraju biti u najvećoj mogućoj mjeri uređena tako da:
- (a) su radnici zaštićeni od loših vremenskih uvjeta te prema potrebi od padajućih predmeta;
 - (b) radnici nisu izloženi štetnoj razini buke niti štetnim vanjskim utjecajima kao što su plin, para ili prašina;
 - (c) radnici u slučaju opasnosti mogu brzo napustiti svoja mjesta rada ili da im se može brzo pružiti pomoć;
 - (d) radnici ne mogu pasti ili se pokliznuti.

⁽¹⁾ SL L 245, 26.8.1992., str. 23.

8. Opasna područja

- 8.1. Opasna područja moraju biti jasno označena.
- 8.2. Ako radna mjesta obuhvaćaju područja na kojima zbog prirode posla postoje opasnosti kao što su pad radnika ili predmeta, ta mjesta moraju u najvećoj mogućoj mjeri biti opremljena napravama koje sprečavaju ulazak neovlaštenih radnika na ta područja.
- 8.3. Potrebno je poduzeti odgovarajuće mjere radi zaštite radnika koji su ovlašteni ulaziti na područja opasnosti.

9. Evakuacijski putovi i izlazi u nuždi

- 9.1. U slučaju opasnosti radnicima je potrebno omogućiti da što prije i što sigurnije, napuste sva mjesta rada.
- 9.2. Evakuacijski putovi i izlazi u nuždi moraju biti slobodni i moraju najkraćim putem voditi do otvorenog prostora ili do sigurnog područja, sigurnog mjesta okupljanja ili sigurnog mjesta evakuacije.
- 9.3. Broj, raspored i veličine evakuacijskih putova i izlaza u nuždi ovise o upotrebi, opremi i veličinama radnih mjesta te o najvećem broju osoba koje mogu biti prisutne.
- 9.4. Vrata za slučaj nužde moraju se otvarati prema van.
- Vrata za slučaj nužde ne smiju biti zaključana ili zatvorena tako da ih osoba kojoj u slučaju opasnosti mogu zatrebati ne može lako i brzo otvoriti.
- 9.5. Vrata za slučaj nužde ne smiju biti zaključana.
- Na evakuacijskim putovima i izlazima u slučaju nužde te prometnim putovima i vratima kojima se do njih dolazi ne smije biti zapreka, tako da ih je moguće u svakom trenutku nesmetano koristiti.
- 9.6. Evakuacijski putovi i izlazi u nuždi koji moraju biti osvijetljeni, ako rasvjeta zataji moraju imati osigurano osvjjetljenje odgovarajuće jakosti za slučaj opasnosti.
- 9.7. Posebni evakuacijski putovi i izlazi u nuždi moraju biti označeni u skladu s nacionalnim propisima, kojima se Direktiva 92/58/EEZ prenosi u zakonodavstvo.

10. Sredstva za evakuaciju i bijeg

- 10.1. Radnike je potrebno osposobiti za primjereno postupanje u slučajevima opasnosti.
- 10.2. Opremu za spašavanje potrebno je čuvati spremnu za upotrebu na lako dostupnim i odgovarajućim mjestima. Oprema mora biti označena u skladu s nacionalnim propisima, kojima se Direktiva 92/58/EEZ prenosi u zakonodavstvo.

11. Vježbe sigurnosti

Na svim radnim mjestima na kojima su uobičajeno prisutni radnici potrebno je redovno provoditi vježbe sigurnosti.

Osnovna svrha takvih vježbi je osposobljavanje i provjeravanje spremnosti radnika kojima su dodijeljene posebne zadaće u slučaju opasnosti, a koje uključuju uporabu, rukovanje i rad s opremom za slučaj opasnosti.

Prema potrebi radnike je potrebno osposobiti za rukovanje, ispravnu uporabu ili rad s takvom opremom.

12. Oprema za prvu pomoć

- 12.1. Primjerena oprema za prvu pomoć mora biti na raspolaganju na svim mjestima, na kojima to zahtijevaju radni uvjeti.
- Oprema mora biti odgovarajuće označena i lako dostupna.
- 12.2. Potrebno je osigurati jednu ili više prostorija za pružanje prve pomoći, kada to nalažu veličina radnih mjesta, vrsta djelatnosti te učestalost ozljeda.

U tim prostorijama moraju biti istaknute jasne upute za prvu pomoć u slučaju nesreće.

- 12.3. Prostorije za prvu pomoć moraju biti opremljene osnovnim uređajima i opremom za prvu pomoć i moraju biti lako dostupne za nosila.

Prostorije moraju biti obilježene oznakama u skladu s nacionalnim propisima kojima se Direktiva 92/58/EEZ prenosi u zakonodavstvo.

- 12.4. Pored toga, oprema prve pomoći mora biti na raspolaganju na svim mjestima na kojima je to potrebno zbog radnih uvjeta.

Takva oprema mora biti odgovarajuće označena i lako dostupna.

- 12.5. Za uporabu raspoložive opreme prve pomoći potrebno je osposobiti dostatan broj radnika.

13. **Prirodna i umjetna rasvjeta**

- 13.1. Za svako radno mjesto mora se osigurati rasvjeta koja može pružiti dovoljno svjetla, radi osiguranja zaštite zdravlja i sigurnosti osoba na radnom mjestu.

- 13.2. Radna mjesta moraju biti u što većoj mjeri osvijetljena prirodnim svjetlom i, uzimajući u obzir klimatske uvjete, moraju biti opremljena umjetnom rasvjetom, radi osiguranja zaštite i zdravlja radnika.

- 13.3. U prostorijama u kojima se nalaze radna mjesta te u hodnicima, rasvjetne instalacije moraju biti postavljene tako da vrsta rasvjete ne utječe na opasnost od nesreće za radnike.

- 13.4. U slučaju gubitka umjetne rasvjete, radna mjesta na kojima su radnici izloženi rizicima moraju biti opremljena rasvjetom primjerene jakosti za slučaj nužde.

Kada to nije moguće, radnicima je potrebno osigurati osobne svjetiljke.

14. **Sanitarni objekti**

- 14.1. *Svlačionice i ormarići*

- 14.1.1. Radnicima koji moraju nositi posebnu radnu odjeću i koji se zbog zdravstvenih razloga ili razloga pristojnosti ne mogu presvlačiti u drugoj prostoriji, potrebno je osigurati odgovarajuće svlačionice.

Svlačionice moraju biti lako dostupne, dovoljno prostrane te opremljene sjedalima.

- 14.1.2. Svlačionice moraju biti dovoljno velike i opremljene tako da radnici mogu zaključati svoju odjeću za vrijeme radnog vremena.

Ako to zahtijevaju okolnosti (npr. opasne tvari, vlaga, nečistoća), ormarići za radnu odjeću moraju biti odvojeni od onih za običnu odjeću.

Potrebno je predvidjeti mogućnost sušenja mokrih radnih odijela.

- 14.1.3. Potrebno je predvidjeti odvojene svlačionice ili odvojeno korištenje svlačionica za muškarce i žene.

- 14.1.4. Ako prema točki 14.1.1. nisu potrebne svlačionice, svakom se radniku mora osigurati prostor za odlaganje odjeće.

- 14.2. *Tuševi i umivaonici*

- 14.2.1. Radnicima je potrebno osigurati odgovarajuće i prikladne tuševe, ako su potrebni zbog prirode posla ili zbog zdravstvenih razloga.

Potrebno je predvidjeti odvojene prostorije s tuševima ili odvojeno korištenje prostorija s tuševima za muškarce i žene.

- 14.2.2. Prostorije s tuševima moraju biti dovoljno velike da omogućuju radnicima neometano pranje u primjerenim higijenskim uvjetima.

Tuševi moraju biti opremljeni toplom i hladnom vodom.

- 14.2.3. Ako prema prvom podstavku točke 14.2.1. tuševi nisu potrebni, u blizini mjesta rada i svlačionica potrebno je osigurati odgovarajuće i prikladne umivaonike s toplom i hladnom vodom.

Takvi umivaonici moraju biti odvojeni za žene i muškarce ili je potrebno osigurati da se koriste odvojeno, ako je to potrebno zbog pristojnosti.

14.3. *Nužnici i umivaonici*

U blizini mjesta rada, prostorija za odmor, svlačionica te prostorija u kojima su smješteni tuševi ili umivaonici moraju postojati odvojene prostorije s odgovarajućim brojem nužnika i umivaonika.

Potrebno je osigurati odvojene nužnike ili odvojeno korištenje nužnika za muškarce i žene.

U slučaju industrija vađenja minerala iz podzemnih kopova, sanitarni objekti iz ovog odjeljka mogu biti smješteni na površini.

15. **Odlagališta istovara i ostala odlagališta**

Odlagališta istovara, iskopane zemlje i ostala odlagališta te nataloženi bazeni moraju biti planirani, napravljeni, stavljeni u pogon i održavani tako da se osigura njihova stabilnost i sigurnost i zdravlje radnika.

16. **Pomoćni objekti na površini (dodatne posebne odredbe)**

16.1. *Stabilnost i čvrstoća*

Radna mjesta moraju biti osmišljena, izgrađena, sastavljena, korištena, nadzirana i održavana tako da odolijevaju očekivanom utjecaju okoliša.

Njihova struktura i čvrstoća moraju odgovarati prirodi njihove uporabe.

16.2. *Podovi, zidovi, stropovi i krovovi prostorija*

- 16.2.1. Podovi radnih prostora ne smiju imati opasna izbočenja, rupe ili nagibe i moraju biti čvrsti, stabilni te ne smiju biti klizavi.

Radna mjesta koja uključuju radne postaje moraju biti odgovarajuće toplinski izolirana, imajući u vidu vrstu djelatnosti koja se na njima obavlja te fizičku aktivnost radnika.

- 16.2.2. Površine podova, zidova i stropova u prostorijama moraju omogućivati čišćenje ili poliranje, u skladu s odgovarajućim higijenskim standardima.

- 16.2.3. Prozirni ili providni zidovi, a posebno staklene pregrade u prostorijama ili u blizini radnih mjesta i prometnih putova, moraju biti jasno označeni i izrađeni od sigurnosnog materijala ili ograđeni od takvih mjesta ili prometnih putova, kako bi se spriječilo ozljeđivanje radnika u slučaju njihova loma.

- 16.2.4. Ne smije se dozvoliti pristup krovovima koji su izrađeni od materijala nedovoljne čvrstoće, osim ako postoji oprema koja omogućuje obavljanje rada na siguran način.

16.3. *Veličina i prostranost prostorija – sloboda kretanja na mjestima rada*

- 16.3.1. Radne prostorije moraju biti dovoljno široke, visoke i prostrane, kako bi se radnicima omogućilo obavljanje posla bez opasnosti za njihovu sigurnost, zdravlje ili udobnost.

- 16.3.2. Veličina slobodnog područja na mjestu rada radnicima mora omogućiti dovoljno prostora za slobodno kretanje i sigurno obavljanje rada.

16.4. *Prozori i svjetlarnici*

- 16.4.1. Prozori, svjetlarnici i ventilacijski uređaji koji se mogu otvarati, podešavati ili učvršćivati moraju biti oblikovani tako da omogućuju sigurno obavljanje tih radnji.

Ne smiju biti postavljeni tako da predstavljaju opasnost za radnike kada su otvoreni.

- 16.4.2. Čišćenje prozora i svjetlarnika ne smije uzrokovati opasnost.

16.5. *Vrata i izlazi*

- 16.5.1. Položaj, broj i veličina vrata i izlaza te materijali od kojih su izrađeni ovise o prirodi i uporabi prostorija ili područja.
- 16.5.2. Prozirna vrata moraju biti primjereno označena u visini očiju.
- 16.5.3. Okretna vrata i izlazi moraju biti prozirni ili moraju imati prozirna okna.
- 16.5.4. Ako prozirne i providne površine na vratima ili izlazima nisu izrađene od sigurnosnih materijala i ako postoji opasnost od ozljede radnika u slučaju njihovog loma, te površine moraju biti zaštićene od loma.
- 16.5.5. Na kliznim vratima moraju postojati sigurnosne naprave, koje sprečavaju njihovo iznenadno iskliznuće ili pad.
- 16.5.6. Vrata i izlazi koji se otvaraju prema gore moraju imati mehanizam koji sprečava njihovo iznenadno zatvaranje.
- 16.5.7. Vrata uzduž evakuacijskih putova moraju biti primjereno označena.

Potrebno je omogućiti da se vrata u svakom trenutku otvaraju iznutra, bez posebne pomoći.

Potrebno je omogućiti otvaranje vrata uvijek kada se djelatnici nalaze na radnom mjestu.

- 16.5.8. U neposrednoj blizini svih prolaza, koji su prvenstveno namijenjeni prometu vozila, moraju postojati vrata za pješake, osim ako je takav prolaz siguran za pješake; takva vrata moraju biti jasno označena i prohodna.
- 16.5.9. Vrata na mehanizirani pogon i izlazi moraju funkcionirati tako da ne predstavljaju opasnost za radnike.

Moraju biti opremljena jasno vidljivim i dostupnim uređajima za zatvaranje u slučaju opasnosti te mora biti omogućeno ručno otvaranje, ako se u slučaju prekida električne energije ne otvaraju automatski.

16.6. *Provjetravanje radnih mjesta u zatvorenim prostorima*

- 16.6.1. Potrebno je na radnim mjestima u zatvorenim prostorima osigurati dovoljno svježeg zraka, uzimajući u obzir radne postupke i fizičke napore radnika.

Ako se koristi sustav umjetnog provjetravanja, mora se osigurati njegovo djelovanje.

Kontrolni sustav treba dojavljivati svaki kvar, ako je to nužno za zdravlje radnika.

- 16.6.2. Ako se koriste klimatizacijski uređaji ili mehanički uređaji za provjetravanje, njihovim djelovanjem radnici ne smiju biti izloženi propuhu koji uzrokuje nelagodu.

Bilo kakav talog ili prljavštinu, koji zbog onečišćenja zraka mogu izravno ugroziti zdravlje radnika, mora se odmah odstraniti.

16.7. *Temperatura u prostorijama*

- 16.7.1. Tijekom radnog vremena, temperatura u prostorijama u kojima se nalaze mjesta rada mora biti primjerena za ljude, uzimajući u obzir radne postupke i fizičke zahtjeve koji se postavljaju pred radnike.
- 16.7.2. Temperatura u prostorima za odmor, prostorijama za dežurstvo, sanitarnim čvorovima, blagovaonicama i prostorijama za pružanje prve pomoći mora odgovarati namjeni tih prostorija.
- 16.7.3. Prozori, svjetlarnici i staklene pregrade moraju onemogućiti prekomjerni učinak sunčeve svjetlosti na radnim mjestima, uzimajući u obzir prirodu posla i radnog mjesta.

16.8. *Prostorije za odmor*

- 16.8.1. Kada to nalaže sigurnost i zdravlje radnika, posebno zbog vrste djelatnosti koja se obavlja ili zbog prisutnosti većeg broja radnika od utvrđenog, radnicima se mora osigurati prostorija za odmor koja je lako dostupna.

Ova odredba se ne primjenjuje na radnike, koji su zaposleni u uredima ili sličnim radnim prostorima, u kojima je moguć jednak odmor za vrijeme pauze.

- 16.8.2. Prostorije za odmor moraju biti dovoljno velike i opremljene potrebnim brojem stolova i stolica s naslonima za sve radnike.
- 16.8.3. U prostorijama za odmor moraju se uvesti odgovarajuće mjere za zaštitu nepušača od neugodnosti koje uzrokuje duhanski dim.

- 16.8.4. Ako tijekom radnog vremena dolazi do redovnog i čestog prekida rada, a ne postoji prostorija za odmor, potrebno je osigurati druge prostorije u kojima radnici mogu boraviti za vrijeme tih prekida, ako je to potrebno radi njihove sigurnosti i zdravlja.

U tim je prostorijama potrebno poduzeti odgovarajuće mjere za zaštitu nepušača od neugodnosti uzrokovanih duhanskim dimom.

17. **Trudnice i dojilje**

Trudnicama i dojiljama treba omogućiti ležanje i odmaranje u odgovarajućim uvjetima.

18. **Radnici s invaliditetom**

Radna mjesta moraju biti uređena tako da se vodi računa o radnicima s invaliditetom, ako je to potrebno.

Ova se odredba posebno odnosi na vrata, prolaze, stepeništa, tuševe, umivaonike, nužnike i mjesta rada, koje koriste ili na kojima rade osobe s invaliditetom.

DIO B

POSEBNI MINIMALNI ZAHTEVI KOJI SE PRIMJENJUJU NA INDUSTRIJE VAĐENJA MINERALA IZ POVRŠINSKIH KOPOVA

1. **Općenito**

- 1.1. Ne dovodeći u pitanje članak 3. stavak 2., poslodavac koji je u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i/ili praksom odgovoran za radno mjesto na koje se odnosi dio B, mora osigurati da u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja bude prikazano kako se poduzimaju sve potrebne mjere za zaštitu sigurnosti i zdravlja radnika, kako u uobičajenim, tako i u izvanrednim situacijama.

- 1.2. Dokument o sigurnosti i zaštiti zdravlja mora se redovno ažurirati te biti na raspolaganju inspekciji na radnom mjestu.

Rad je potrebno obavljati u skladu s dokumentom o sigurnosti i zaštiti zdravlja.

2. **Djelovanje**

- 2.1. Rad se mora planirati uzimajući u obzir elemente dokumenta o sigurnosti i zaštiti zdravlja, koji se odnose na opasnosti od propadanja ili klizanja tla.

Kao preventivna mjera, visina i nagib istovarnog područja i radnih površina stoga moraju odgovarati prirodi i čvrstoći tla te načinu rada.

- 2.2. Radne površine i prijevozni putovi moraju biti dovoljno stabilni za strojeve koji se koriste u pogonu.

Potrebno ih je napraviti i održavati tako da se strojevi po njima mogu sigurno premještati.

- 2.3. Prije početka ili ponovnog započinjanja rada potrebno je provjeriti ima li na radnim površinama i prijevoznim putovima nesigurnog tla ili stijena.

Prema potrebi treba provesti učvršćivanje.

- 2.4. Površine i odlagališta ne smiju se obrađivati tako da se uzrokuje njihova nestabilnost.

DIO C

POSEBNI MINIMALNI ZAHTEVI KOJI SE PRIMJENJUJU NA INDUSTRIJE VAĐENJA MINERALA IZ PODZEMNIH KOPOVA

1. **Općenito**

- 1.1. Ne dovodeći u pitanje članak 3. stavak 2., poslodavac koji je u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i/ili praksom odgovoran za radno mjesto na koje se odnosi dio C, mora osigurati da je u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja navedeno kako se poduzimaju sve potrebne mjere za zaštitu sigurnosti i zdravlja radnika, kako u normalnim, tako i u izvanrednim situacijama.

- 1.2. Dokument o sigurnosti i zaštiti zdravlja mora se redovno ažurirati te biti na raspolaganju inspekciji na radnom mjestu.

Rad je potrebno obavljati u skladu s dokumentom o sigurnosti i zaštiti zdravlja.

2. **Planovi podzemnih radova**

- 2.1. Potrebno je pripremiti planove podzemnih radova i prikazati ih u mjerilu koje omogućuje jasan prikaz.

Osim tunela i područja iskorištavanja, planovi moraju prikazivati i poznata obilježja koja mogu utjecati na rad i sigurnost.

Planovi moraju biti lako dostupni i potrebno ih je čuvati koliko god je potrebno zbog sigurnosnih razloga.

- 2.2. Planove podzemnih radova potrebno je periodično ažurirati te moraju biti dostupni na radnom mjestu.

3. **Izlazi**

Sva podzemna radilišta moraju imati pristup do površine putem najmanje dva odvojena izlaza, koji su čvrsto sagrađeni i uvijek pristupačni za radnike koji rade pod zemljom.

Ako je za pristup izlazima potreban znatan fizički napor, izlazi moraju biti opremljeni mehaničkim sredstvima ili napravama za prijevoz osoba.

4. **Radilišta**

Radilišta na kojima se vrši podzemni rad moraju biti sagrađena, stavljena u pogon, opremljena i održavana tako da su radnici pri radu i kretanju izloženi najmanjem mogućem riziku.

Ceste moraju biti označene tako da radnicima pomažu pri snalaženju u rudnicima.

5. **Prijevoz**

- 5.1. Prijevozna sredstva moraju biti ugrađena, stavljena u pogon i održavana tako da omogućuju sigurnost i zdravlje vozača, korisnika i drugih osoba u blizini.

- 5.2. Mehaničke naprave za prijevoz osoba moraju biti pravilno postavljene i moraju se koristiti u skladu s pisanim uputama.

6. **Potporna i stabilnost tla**

Potporna mora biti postavljena odmah nakon iskopavanja, osim ako zbog stabilnosti tla to nije potrebno radi sigurnosti radnika. Potpora mora biti postavljena u skladu s planovima i pisanim uputama.

Potrebno je redovito ispitivati stabilnost tla na radilištima na kojima radnici imaju pristup te, u skladu s tim, održavati potporu.

7. **Provjetravanje**

- 7.1. Sva podzemna radilišta do kojih je dozvoljen pristup moraju se provjetravati na primjeren način.

Uzimajući u obzir odgovarajuću sigurnosnu granicu, stalnim se provjetravanjem mora osigurati:

- čist zrak,
- zrak u kojem su opasnost od eksplozija i udisanja prašine pod kontrolom,
- zrak koji omogućuje primjerene uvjete rada tijekom radnog procesa, uzimajući u obzir metode rada i fizičke napore radnika.

- 7.2. Ako uvjete iz točke 7.1. nije moguće ispuniti prirodnim provjetravanjem, potrebno je postaviti glavno provjetranje, pomoću jednog ili više mehaničkih ventilatora.

Potrebno je poduzeti korake, kako bi se osiguralo stabilno i stalno provjetranje.

Djelovanje glavnih ventilatora treba neprestano nadzirati, a automatski alarm treba označivati nepredviđene prekide.

- 7.3. Potrebno je povremeno izmjeriti i zabilježiti parametre provjetravanja.

Potrebno je izraditi plan provjetravanja, s odgovarajućim podacima o sustavu provjetravanja, koji mora biti dostupan na radnom mjestu te povremeno ažuriran.

8. Rudnik ugrožen plinom

- 8.1. Smatra se da je podzemno radilište ugroženo plinom ako postoji vjerojatnost da se zapaljivi plin pojavljuje u takvoj količini da se ne može izbjeći opasnost od stvaranja eksplozivne atmosfere.

- 8.2. Potrebno je omogućiti glavno prozračivanje pomoću jednog ili više mehaničkih ventilatora.

- 8.3. Pri napredovanju radilišta potrebno je voditi računa o ispuštanju zapaljivog plina.

Potrebno je poduzeti mjere kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri uklonile opasnosti koje uzrokuju zapaljivi plinovi.

- 8.4. Pomoćni sustav prozračivanja potrebno je ograničiti na napredovanje i spašavanje te na mjesta koja su izravno povezana s glavnim ventilacijskim tokom.

Radilišta se smiju prozračivati pomoćnim sustavima jedino ako se poduzmu dodatne odgovarajuće mjere za osiguranje sigurnosti i zdravlja radnika.

- 8.5. Mjerenje parametara prozračivanja iz točke 7.3. potrebno je nadopuniti utvrđivanjem prisutnosti zapaljivih plinova.

Ako se tako zahtijeva u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja, potrebno je neprestano nadgledati razine zapaljivih plinova u povratnoj zračnoj struji s radilišta koja za vađenje minerala koriste mehanizaciju, kao i na prednjim dijelovima slijepih radilišta na kojima se koristi mehanizacija.

- 8.6. Dozvoljeno je korištenje jedino eksploziva i zapaljivih sredstava, koji su namijenjeni uporabi u rudnicima punim plina.

- 8.7. Odredbe točke 4.1.2. dijela A mijenjaju se kako slijedi:

— Zabranjeno je pušenje, nošenje duhana za pušenje te nošenje bilo kojeg drugog predmeta koji se može koristiti za stvaranje plamena.

— Rezanje pomoću plamenika, zavarivanje te druge slične djelatnosti smiju se obavljati samo u iznimnim okolnostima i podliježu posebnim mjerama za osiguranje sigurnosti i zdravlja radnika.

9. Rudnici koji sadrže zapaljivi prah

- 9.1. Rudnici ugljena smatraju se osjetljivima na zapaljivi prah, osim ako u dokumentu o sigurnosti i zaštiti zdravlja nije vidljivo da niti jedan sloj na kojem se radi ne sadrži prah koji bi mogao prouzročiti eksploziju.

- 9.2. U rudnicima sa zapaljivim prahom odredbe točaka 8.6 i 8.7. dijela C primjenjuju se *mutatis mutandis*.

- 9.3. Potrebno je osigurati smanjenje odlaganja zapaljivog praha te njegovo odstranjivanje, neutralizaciju ili zatvaranje.

- 9.4. Širenje zapaljivog praha i/ili eksplozija zapaljivih plinova, koji uzrokuju daljnje eksplozije zapaljivog praha, mora se ograničiti pomoću ugradnje sustava zapreka za sprečavanje eksplozija.

Smještaj tih zapreka za sprečavanje eksplozije mora biti naveden u dokumentu koji se redovito ažurira te koji je na raspolaganju na radnom mjestu.

10. Plinske erupcije, prodor kamenja i vode

- 10.1. U područjima osjetljivim na plinske erupcije, neovisno o tome da li uzrokuje padanje minerala ili prodor kamenja i vode, potrebno je pripremiti i provoditi operativni plan koji jamči siguran sustav rada i zaštitu radnika.
- 10.2. Potrebno je poduzeti mjere za utvrđivanje opasnih područja te za zaštitu radnika na radilištima koja se nalaze u blizini ili ulaze na takva područja, kako bi se nadzirao rizik.

11. Požari, unutarnje izgaranje i samozapaljivanje

- 11.1. Potrebno je predvidjeti sprečavanje i, kada je to primjereno, rano otkrivanje samozapaljenja.
- 11.2. U podzemna radilišta smije se unositi samo najnužnija potrebna količina zapaljivog materijala.
- 11.3. Ako je potrebno upotrebljavati hidraulične tekućine (tekućine za prijenos hidrostatične i/ili hidrokinetičke mehaničke energije), moraju se uvijek kada je to moguće koristiti tekućine koje su teško zapaljive, čime se izbjegava opasnost od požara i njegovog širenja.

Hidraulične tekućine moraju odgovarati specifikacijama i uvjetima testiranja u pogledu otpornosti na požar i higijenskih standarda.

Ako se koriste hidraulične tekućine koje ne odgovaraju specifikacijama, uvjetima i mjerilima iz drugog podstavka, potrebno je poduzeti dodatne mjere opreza kako bi se izbjegla povećana opasnost od požara i njegovog širenja.

12. Mjere opreza kod povlačenja radnika

Prema potrebi radnici moraju biti opremljeni napravama za disanje i samospašavanje, koje moraju uvijek imati u svojoj blizini.

Radnike je potrebno osposobiti za uporabu tih naprava.

Takve naprave moraju se ostaviti na radilištu te ih je potrebno redovno provjeravati kako bi se osiguralo njihovo ispravno djelovanje.

13. Osvjetljenje

Odredbe odjeljka 13. dijela A zamjenjuju se sljedećim:

- Radnici moraju imati odgovarajuće osobne svjetiljke.
- Mjesta rada moraju biti u najvećoj mogućoj mjeri opremljena primjerenom umjetnom rasvjetom radi zaštite sigurnosti i zdravlja radnika.
- Rasvjeta mora biti postavljena tako da vrsta osvjetljenja ne predstavlja opasnost za radnike.

14. Evidencije radnika koji rade ispod zemlje

Uvijek se mora točno znati tko se nalazi ispod zemlje.

15. Služba spašavanja

Potrebno je uspostaviti odgovarajuću službu spašavanja za osiguranje primjerenog, brzog i učinkovitog djelovanja u slučaju veće nesreće.

Služba spašavanja mora imati na raspolaganju dovoljan broj osposobljenih spasilaca i odgovarajuću spasilačku opremu, kako bi mogla djelovati na bilo kojem podzemnom istraživačkom radilištu ili na radilištu vađenja minerala iz podzemnog iskopa.